

VALAŠTIANSKY hlasník

ročník XV. ■ číslo 1 ■ marec 2017 ■ dvojmesačník

Z OBSAHU VYBERÁME:

- Fašiangy vo Valaskej
- Krňáčkové preteky
- M. Marko – celebrita obce

KEĎ (Venované ženám)

Ked' zdá sa ti, že čas tak rýchlo letí.
Ked' vo твоjich vlasoch biely vlas zasvieti.

Ked' sa ti krdlik detí po svete rozletí
a na dievčenský čas už iba spomínaš.

Ked' zrak svoj do budúcnosti upieraš
a na zmysel svojho života sa pýtaš.

Ked' čoraz častejšie ku zrkadlu sadáš
a vo svojej tvári stratené rôčky hľadáš.
Nezúfaj.

Na chmúrne myšlienky liek pre teba
mám.

Poviem ti rozprávku,
aj **ked'** už dávno nie si malá.

Tá múdrosť v nej je liekom,
ktorý ti s láskou dávam.

Mladučká deva spanilá
do zrkadla sa pozerá.

Zrkadlo, zrkadielko, povedz mi,
ako si navždy krásu zachováš?

Zrkadlo zjasnelo, z neho sa ozvalo:

Zachovaj si pohľad úprimný.

Zachovaj si úsmev žiarivý.

Čistotu myšlienok a slov **si zachovaj.**

Naplň si srdce láskou po okraj
a plným priehrštím ju rozdávaj.

Vtedy zostaneš navždy krásna.

Aj keby sa ti rôčky vráskami podpísali
na tvári,

zbelel tvoj vlas a zoslabol hlas.

Aj keby sa ti ľahkosť твоjich krokov
strácala v počte pribúdajúcich rokov,

lásky žiar

vykúzli ti tú najkrajšiu tvár.

Vidíš, už sa viac nemusíš pribúdajúcich
rôčkov báť.

Večer, čo večer pokojná môžeš ísť spať.

Ak si tie múdre slová

vo svojom srdci navždy schováš.

/Mapava/

Autorka Maťa Fašková, 7.A

Polročné odmeny žiakom a študentom našej obce

Obecný úrad vo Valaskej za uplynulý prvý školský polrok odmenil svojich žiakov a študentov za výborný prospech a dobrú dochádzku v škole. Odmenení mohli byť žiaci 7., 8. a 9. ročníka ZŠ a stredných škôl, ktorí mali na vysvedčení najviac dve dvojky.

Zoznam žiakov a študentov za výborný prospech a vzorné správanie v I. polroku šk. roku 2016/2017:

Lenka Medvedová
Simona Majchútová
Alexandra Majchútová
Lucia Šuchová
Sára Pacerová
Tajana Kolajová
Lucia Pohorelcová
Michaela Rafajová
Monika Starke
Nikola Struhárová

Všetkým odmeneným žiakom a študentom blahoželáme za výborné výsledky.

Redakčná rada

Vitajte, noví malí Valaštania!

V našej obci sa v stredu 25. januára 2017 uskutočnila veľmi pekná a milá slávnosť „Uvítanie detí do života“. V obradnej sieni Obecného úradu vo Valaskej nás a naše ratolesti čakal program, ktorý pripravili žiaci ZUŠ pod vedením pána učiteľa Jána Jenču a pásmo básní a myšlienok, ktoré si pripravila Mgr. Mária Pacerová so svojimi vnukmi (Floriánkom a Gabkom). Program sa nám aj našim ratolestiam až tak páčil, že sa väčšina detí od radosti rozplakala. J Každý nový občianko dostal od obce darček v podobe pamätnej knihy, kvetov a 12 eurovej poukážky na nákup detského sortimentu v lekární.

V mene všetkých rodičov a ich

detí chceme poďakovať tým, ktorí sa akoukoľvek formou podieľali na tejto milej slávnosti.

Maximko Magera a jeho rodičia

Základné demografické údaje obce Valaská

ku dňu 31.12. 2016:

Počet obyvateľov s trvalým pobytom v obci Valaská: 3 680. V roku 2016 sa prisťahovalo do obce 53 obyvateľov, odsťahovalo sa 44.

Narodilo sa 30 detí – 13 chlapcov a 17 dievčat. Zomrelo 55 občanov, z toho 30 mužov a 25 žien.

Venujte nám 2% z vašich daní

Aj tento rok je možnosť poukávať 2% z vašich daní neziskovej organizácii Pekný deň. Dovoľujeme si vás osloviť a požiadať o podporu našej činnosti darovaním 2% z vašej dane, ktorú odvádzate do štátneho rozpočtu. Príspevok pre vás neznamená žiadny výdavok, sú to peniaze, ktoré musíte odvieť do štátneho rozpočtu.

Ak ste sa rozhodli, že nás podporíte, do príslušných koloniiek daňového priznania uveďte:

Suma 2% z vašej dane: ... €
IČO: 37953761

Právna forma: občianske združenie

Názov: Pekný deň

Sídlo: Nám. 1. mája 460/8, 976 46 Valaská

OZ Pekný deň vám ďakuje

fašiangové zvyky

Kde hľadať pôvod požívania psieho mäsa vo Valaskej?

Už v 2. pol. 15. stor. stála oproti dediny za Hronom kaplnka Preblahoslavenej Panny Márie a všetci obyvatelia boli katolíci. V roku 1612 majiteľ lupčianskeho panstva, horlivý protestant Gašpar Tribell dal zbúrať časť kaplnky a dal pristaviť loď nového kostola. Všetci poddaní Valaštania museli zdieľať evanjelickú vieru svojho hradného pána, aj keď to bolo proti ich vôli.

O prenasledovaní náboženských odporcov v čase stavovských povstaní napísal prvý valašiansky katolícky farár, páter Mikuláš, ktorého zajali a kruto mučili Tököliho vzbúrenci. Farnosť vlastnili raz katolíci, raz evanjelici. Až v roku 1705 v čase Rákociho povstania kostol definitívne pripadol katolíkom.

V „Poznámkach zo zašlých čias o premenách viery“ páter Mikuláš zaznamenal: „*Katolíci boli prinútení pod pokoutou, aby v piatok a v sobotu varili sučie mäso.*“

Z toho vidieť, že obyvatelia dodržiavali svoje zvyky a pôstne dni, aj keď na príkaz svojho pána ich museli zmeniť. V tých časoch dedinu prešli bandy kurucov, rebelov, Tököliho povstalci, aj kráľovskí vojaci. Kuruci vyrabovali, vypálili príbytky, odviekli ľudí ako zajatcov, ba aj vraždili. Do toho v roku 1684 vypukol mor. Boli to najťažšie roky v období pohronskeho obyvateľstva.

Autor článku „Potupa valašianskych katolíkov“ (zdroj Piaristi v Brezne) doplnil nasledovnú vetu.

Odvtedy ako trápnu spomienku na takúto nekresťanskú a neludskú pohanu i potupu valašianskych katolíkov, múdrosť ľudu posunula celkom oprávne na „pohanské fašiangové obyčaje“, ako požívanie „klobás zo psa“.

Všetko zlé je na niečo dobré

Keď už boli Valaštania prinútení konzumovať sučie mäso, využili aj masť. Ved' komory mali prázdne a žit bolo treba. Keby ste si prečítali o biede, čo zaznamenali piaristi a farári o dobe, keď živí závideli mŕtvym, pochopili by ste.

Ľudia prišli na to, že masť zo psa má liečivé účinky, čo využívali na liečenie pľúcnych chorôb. Svoje poznatky a skúsenosti si odovzdávali z generácie na generáciu. Či sa aj dnes nedáva na hrud' a na chrbát flanelová handrička natretá bravčovou alebo jazvečou masťou pri veľkom kašľi? (V nemenovanom časopise z februára roku 2017 som si prečítala reklamu na spoľahlivý prípravok proti dýchacím ťažkostiam obsahujúci psie sadlo, vhodný aj pre citlivú pokožku malých detí.)

Prvý pes v guláši

O osude psa Cézara, ktorého vlastnil krčmár a majiteľ mäсны Ján Zurian, som už písala viackrát.

Pes bol starý, a keď pohryzol krčmárovo dcéru, majiteľ sa rozhodol, že ho dá utraťiť. Mäsiar Rudko Krbyla si vypýtal dobre živeného psa na liečenie pľúcnej choroby svojho otca pomocou „psovskej masť“.

Otec Martin Krbyla, zvaný Amerikán, bol svestobežník a rozhladený človek. Už pred 1. svetovou vojnou bol zarábať doláre v Amerike. Po návrate kúpil dom v dedine, ďalší postavil vo dvore. V roku 1922, na schôdzke s chlapmi s rovnakým názorom, vo svojom dome založil komunistickú stranu. Snažil sa o zlepšenie pracovných podmienok fabrických robotníkov, ako to videl a zažil v Amerike. S prvou ženou sa rozvedol, s druhou, rodáčkou z Valaskej vychovali spolu šesť detí. Bol to majetný človek, kúpil pozemky v lokalite „Za ulicou“, kde postavil ďalší dom. Len zdravie ho trápilo už od návratu z Ameriky. Mal peňaží na lekárov aj na lieky, no nič mu na jeho pľúcnu chorobu nepomáhalo. Vedel o liečbe „psovskou masťou“, tak tú z Cézara (bolo jej vraj päť kilo), jedol v polievke, na chlebe alebo požíval pálenku s masťou a so škvarkami. Vraj si takýmto spôsobom predĺžil život o osem rokov.

Tiež som už písala aj o tom, ako z Cézara varili mládenci v mlyne guláš, ktorý podávali na zábave v sále pri krčme u Mihálikov. Bolo im ľúto vyhodiť mäso, ved' Cézár bol dobre vykrmený pes. Keby sa valašianski mládenci neboli spriahli s fabrickými robotníkmi a učňami, čo bývali na priváte vo Valaskej, hádam by to ani nevyvedli.

Bursovníci v roku 1937

Pre valašiansku bursu sa stal pamätným rok 1937. Vtedy si spomínaná spoločnosť mladých ľudí pripravila do sprievodu okrem tradičných krojov aj prvé masky. Bol to cirkusant s medvedom, chlap v ženskom kroji, pán vo fraku, s cylindrom na hlave. Obliekali sa v humne u Jožka Chodora Čížika. Od tohto roku možno hovoriť o konzumovaní psieho mäsa, ale len vo fašiangových časoch. Robili to z recesie a zo „psiny“. Bujaré zábavy pri hudbe miestnych muzikantov so spoločnosťou takzvaných „kelneriek“ (dámy, spoločničky pre pánov) sa skončili udalosťami 2. svetovej vojny.

Bursa v roku 1950

Richtárom mládencov v bursovnom sprievode bol Jozef Bánik Mokuš, mladú nevestu predstavoval môj otec Emil Bánik, mladého zata Ján Kúdelka Feršter. Obliekali sa v humne u Švantnerov Ochymov, kde

Amerikán Martin Krbyla - sediaci v pravo

mali štyroch mládencov. (Dnes je tam krčma *U pltníka*.) Tam zhotovili aj alegorický voz, ktorý bol v podobe osobného auta.

V tom čase začali odbavovať na národnom výbore civilné sobáše, tak sa sprievod pobral na úrad, /akože na sobáš/, kde sa odohrala prvá tancovačka. Vyhrala cigánska muzika z Čierneho Balogu s primášom Imrom. V starej fare býval pán farár Anton Vačko so svojou matkou. Tam bola druhá zastávka bursovej chasy. Po *pouctení* mládenci povykrukali farárovo pani matku a sprievod pokračoval na *Teheleň*. Vtedy tam ešte nebolo sídlisko, len zopár domov. V jednom z nich boli tri dievky na vydaj, tak bursovanie u Oravcov nemohli vynechať. Vrátili sa do dediny, kde v každom dome vytancovali gazdinu a ich dcéry. Dostali výslužku, *falat* slaniny, klobásu, pampúšiky a pálenku. Keď obišli celú dedinu, skončili vo veľkej *vaškuchli* u mojih starých rodičov na *Ihráči*. Tam povyzlekali masky, zajedli si a vyplátili muzikantov. Tí dostali po päť kilo slaniny, klobásu, pálenku a peniaze. Mládenci sa museli vychystať na zábavu do sály, vtedy pri obecnom hostinci. Fašiangové maškarné bály trvali tri dni. Boli to najvyčrenejšie zábavy v okolí, chodili na ne aj návštevníci z okolitých dedín. Na javisku mávali rezervovaný stôl doktorí z podbrezovskej nemocnice, ktorých privádzala sanitka. (Vtedy ešte časť Podbrezovej po *Planier* patrila do Valaskej.)

Do tanca hrala kapela z breznianskych kasární. O polnoci pred Popolcovou stredou, keď pochovali basu, zahráli pre staršie páry pieseň *Za konope*, za ľan. Starci sa potom pobrali domov a mládež sa ďalej zabávala až do rána.

A čo psovské klobásy? Pýtam sa mojej tety Veroniky, ktorá mala vtedy 19 rokov a pamätá si všetko do detailov.

Psov mal na starosti Rudo, najmocnejší mládenec z dediny. Obyčajne dvoch chovali v istej rodine. Masť si nechávali ako liek pre vlastnú potrebu a mäso predali bursovnikom. Primleli ho s bravčovinou do klobás, údili rebierka. Varili ich v kapuste alebo piekli. Prípravu tejto miestnej delikatesy mali na starosti ženy – kuchárky. Skôr varievali v mlyne, potom u *Ochymov* alebo u tetky Heleny Krupovej. Prípravné jedlá potom ženy ponúkali v miestnosti pri sále. Najviac boli na ne zvedaví cezpoľní návštevníci, pokúpili klobásy, ktoré sa takto dostali kde-kade.

„Psovské“ klobásy robili len mládenci - bursovníci na fašiangy, a pri tejto príležitosti sa aj spotrebovali. V domácnostiach sa také niečo nikdy nerobilo a nekonzumovalo. Väčšina obyvateľov z Valaskej ich ani nekoštovala.

Ako to bolo v ďalších rokoch so psami, ktoré padli za obeť bursovnikom, či ich odchyťovali alebo kradli, ako to o Valaštanoch neraz popísali v novinách, musia povedať a napísať tí, ktorí boli pri tom.

Mária Luptáková

Bursovníci 1937

BURSA 2017

© Stefan Altmuth 2017

© Stefan Altmuth 2017

Jedného z organizátorov bursy vo Valaskej Rada Krbilu a mládenec-kého richtára vo Valaskej Juraja Kuboveho sme mohli vidieť už v plnej príprave na Teleregina vo vysielaní STV 2 dňa 22. februára 2017 o 17:45 hod.

Pre predstavujeme vám

Rádio Regina B. Bystrica vysiela pravidelné relácie, medzi ktoré patrí aj Kapela, hraji! Je to hudobno – diskusná relácia o slovenskej a českej dychovej hudbe. Súčasťou relácie je rozhovor s hosťami o ich vzťahu k dychovej hudbe a kapelách, v ktorých účinkujú. 16.1. 2017 o 20:00 hod. jej hosťami boli páni z Tanečného orchestra (TO) vo Valaskej - dirigent p. Ján Jenča, vedúci TO Róbert Hlaváčik a jeden zo spevákov TO Martin Vetrák, ktorý spolupracuje s TO od r. 2013. V relácii sa spomínalo na archívny rozhovor spred 10-tich rokov s p. Jožkom Kučerom, ktorý bol jedným zo zakladateľov dychovky vo Valaskej, spomínalo sa na začiatky dychovej hudby vo Valaskej, ako aj začiatky po zmene na tanečný orchester v r. 2012.

Radi by sme vám predstavili vedúceho TO Mgr. Róberta Hlaváčika:

- narodil sa v Brezne

- po maturite, ktorú absolvoval na Strednej zdravotníckej škole v Banskej Bystrici vyštudoval environmentálnu chémiu na Fakulte prírodných vied UMB v Banskej Bystrici

- hudbe sa začal venovať vo veku 11 rokov ako jeden z posledných žiakov Ladislava Mataja.

Pracuje na OcÚ Č. Balog vo funkcii prednostu obecného úradu od roku 2005. Vo Valaskej je členom finančnej a kultúrno-športovej komisie. Od r. 1992 je členom dychovej hudby a od r. 2007 jej vedúcim, v súčasnosti predsedom občianskeho združenia s oficiálnym názvom OZ Dychový orchester Valaská. Tanečný orchester je spoluorganizátorom Festivalu dychových hudieb vo Valaskej, ktorý má dlhoročnú tradíciu, tento rok bude už 46. ročník. Je členom Dychovej hudby Mostárenka v Brezne, Dychovej hudby Železiarní Podbrezová, aktívnym členom Občianskeho združenia Pekný deň, podpredsedom verejno-súkromného Partnerstva Muránska planina – Čierny Hron. Mnohí ho poznáte ako človeka rozvážneho, mierneho, slušného, vzdelaného, aktívneho a ochotného pomôcť radou i činom.

Robko, pôsobíš veľmi vyrovnané, ako zvládaš stres, ktorému si predpokladám vystavený v práci a na pódium pred vystúpeniami?

- V prvom rade je to asi mojou povahou, možno pôsobím na niekoho až príliš pokojne, ale myslím si, že aj pri návale povinností a problémov sa všetko dá riešiť s kludom, rozvahou, bez zbytočného stresu. Stres ja osobne nemám rád, preto som možno aj vďaka mojej povahe stresuodolný. A druhou dôležitou vecou je, že keď človek robí to, čo ho baví a má okolo seba ľudí, ktorí ho povzbudia, pomôžu a poddržia, nepotopia a nekladú mu poľnú pod nohy, tak potom to robí s radosťou a nevníma to ako stres. Môžem povedať, že takú atmosféru mám aj v práci vďaka dobrej spolupráci so starostom obce, poslancami a kolegami na obecnom úrade a aj v dychovke (budem radšej používať stále toto slovo), kde sme naozaj dobrý kolektív, máme sa radi a pomáhame si navzájom.

Dychovka je tvoja srdcovka, koľko trvá nacvičenie skladby, ktorú si vyberiete a zaradíte do svojho repertoára?

- Závisí to od náročnosti tej-ktorej skladby. Môžem povedať, že náš súčasný repertoár je z okolitých hudieb asi najťažší zásluhou zložitých moderných swingových rytmov, ktoré sa musela väčšina z nás naučiť a dostať do krvi. Ale na druhej strane hráme známe a pekné skladby, piesne, takže to

nám v náviku pomáha. Čiže za mesiac, t. j. 4-5 skúšok, vieme nacvičiť skladbu tak, aby sa dalo s ňou ísť na pódium.

Áké boli tvoje profesijné plány? Robíš to, čo si chcel, si spokojný so svojou prácou, chcel si byť vždy muzikant?

- V našej rodine, pokiaľ viem, nebol nikto muzikant. Až na uja Otta Horvátha, ktorý kedysi hrával v kapele aj so synom - bratrancom Otinom, ako ho my voláme. Takže neviem, po kom som zdedil vlohy pre hudbu. Na druhej strane je pravda to, že keď ešte žili moji starí rodičia na Hronskej ulici – starká Mária a starký Mikuláš, v našej rodine sa veľa spievalo pri každej rodinnej oslave. Tu som sa naučil veľa piesní, ktoré som ako dieťa sediac na koberci pri starkiných nohách počúval. K dychovke som sa dostal paradoxne cez školský rozhlas. Dnes si to už ani predstaviť neviem. Prihlásili sme sa k ujovi Matajovi spolu s kamarátkou Veronikou, vtedy Vetrákovou. A odvtedy hrám. Priznám sa, že keby som ovládal hru na trúbke po skončení základnej školy tak, ako teraz, určite by som sa vybral na dráhu muzikanta. Po skončení strednej školy som mal dokonca vypísanú prihlášku aj na konzervatórium. Keby som mal na to schopnosti a vedomosti ako teraz a o 20 rokov menej, určite by som bol najradšej profesionálnym trúbkárom, dirigentom alebo spevákom. Ale osud - Boh chcel inak. Mohol som si vyberať školu, akú som chcel,

i vďaka mojim skvelým učiteľom, ktorí ma sprevádzali od základnej školy až po vysokú. Ale nechcel som odísť a zanechať hudbu, niečo ma tu držalo. Možno by som bol už niekde inde, vyššie, ale áno, aj kvôli dychovke som nechcel opustiť náš kraj. Možno to bola hlúposť, teraz už mladí ľudia takto asi nerozmyšľajú. Vybral som si vysokú školu v Banskej Bystrici. Po nej som išiel na pohovor k vtedajšej starostke Čierneho Balogu a tu som až doteraz. Ako som už uviedol, práca prednostu ma baví, je pestrá, zaujímavá, hoci náročná. Aj keď nie som Baločan, byť prednostom v inej obci má svoje nevýhody, ale aj veľké výhody z hľadiska vzťahov a nestrannosti. Myslím, že i napriek tomu a snáď aj vďaka výsledkom mojej práce ma Baločania už prijali a mám na Balogu veľa kamarátov, priateľov. Čierny Balog je obec zložitá, členitá, s rôznymi problémami, ale aj s krásnou prírodou, tradíciami, lokálpatriotizmom a veľkým potenciálom na rozvoj.

Čomu sa ešte venuješ počas svojho voľného času?

- Čo je to voľný čas? Voľného času mám naozaj málo. Skoro každý deň je skúška v jednej z kapiel, v ktorých hrávam a keď nie skúška, tak nejaké vystúpenie, koncert, pohreb, alebo nacvičujeme ďalší muzikál. Ešte som nespomenul Farský zbor sv. Martina, kde som tiež členom, dirigentom, kým sa Zuzka Paprčková nevráti. Takže je toho

požehnane, ale ak sa predsa len nejaký voľný čas nájde, tak rád čítam, počúvam hudbu a v zime vybehnem občas na bežky ku Hronu, na Tále.

Aký je tvoj bežný deň?

- Ráno do práce, po práci sa doma prelečiem do civilu a odchod na skúšku. Po skúške občas ideme na nejaké to pivo, večer aspoň umyť riad a upratať to najhlavnejšie, pozriem niečo v televízii a hajde spať. A tak dookola.

Máš nejaké nesplnené životné ciele či predsavzatia, ktoré by si si chcel splniť, uskutočniť, napríklad aj čo sa týka hudby?

- Cieľov a predsavzatí by bolo dosť. Hlavne už by bolo načase nebyť sám. A čo sa týka hudby, vydržať hrať tak dlho, ako niektorí naši predchodcovia – Jožko Kučera, či ešte žijúci kolegovia - muzikanti – Milan Kubina, Janko Bartánus, samozrejme v našom valašianskom orchestri.

Kde by si chcel ty osobne ešte posunúť TO, vieme, že sa chystáte natočiť a vydať nové CD.

Áno, veľmi sa na to teším, aj keď je to náročné, nahráť za dva dni 12-15 pomerne náročných skladieb. V tomto roku nám vedenie obce vyčlenilo príspevok na nahratie CD-čka. Chcem sa pánovi starostovi a poslancom obecného zastupiteľstva za to poďakovať, rovnako aj všeobecne za dlhodobú podporu nášho orchestra, bez ktorej by to nešlo. Náš orchester by som chcel dostať na väčšie pódia, festivaly. Ako napr. Kmochovej Kolín, swingový festival v Týništi nad Orlicí, to sa nám ešte akosi nedarí. Ale aj na väčšie plesy, ako sme napríklad hrali na mestskom plese v Seredi, kde sme sa páčili. Ale najviac by som chcel posunúť náš orchester k mladým ľuďom, k mládeži. To je moja najväčšia túžba. V ľuďoch stále vládnu predsudky voči dychovým nástrojom a mládež si aj v našej ZUŠ-ke radšej vyberá iné nástroje, kde sa prvý tón ozve ľahšie, ako na trúbke či pozaune. Bol by som najradšej, keby nás bolo raz toľko a náš vekový priemer by sa posunul o polovicu nižšie. Tam by som nás chcel posunúť. Aby sme hrali s deťmi a deti s nami. Keby som bol ministrom školstva, podporoval by som hlavne kolektívnu hru v ZUŠ-kách a dával im viac peňazí. Deti majú hrať spolu, nielen zavreté v triede s notovým stojanom a kla-

vírom. Chápem, že podstatná je vôľa detí a ich rodičov. V Brezne to pochopili – aj ZUŠ, aj rodičia a úprimne im v dobrom závidím a dúfam, že majú o budúcnosť postarané. U nás zatiaľ ten pocit, žiaľ, nemám. Mladí, čo prídu, odchádzajú po čase na školy, zahraničné školy sú čoraz viac v móde a nepribúda nikto. A tak vyzývam aj touto cestou rodičov, skúste dieťaťu kúpiť trúbku či saxofón a budete hrdí, keď ich uvidíte hrať spolu v ZUŠ-ke v ich vlastnom malom orchestriku.

Čo ti chýba najviac v našej Valaskej?

Musím povedať, že mám našu ZUŠ-ku veľmi rád. Ale nemôžem si pomôcť, chýba mi ako vedúcemu dychovky to, čo som už uviedol – viac detí na plechové nástroje a ZUŠ-kársky dychový orchester ako zdroj ďalších hudobníkov pre náš orchester. Verím, že sa súčasný všennástrojový orchester v ZUŠ-ke rozrastie a my prideme určite ochotne pomôcť. A potom pomôžu deti nám. Ako človeku – obyvateľovi Valaskej a pozorovateľovi diania v oblasti vecí verejných, do ktorých sa, myslím, trochu rozumiem, mi chýba zdravý rozum, konštruktívna spolupráca, odbornosť a napredovanie obce v svojom rozvoji. Mrzí ma, že práve v našej obci som zistil, ako sa nezhody medzi orgánmi obce dokážu preniesť do atmosféry života v obci, ako ovplyvňujú nálady medzi ľuďmi, ako ich vedia rozdeliť. Dej sa tu vecí, situácie, nad ktorými aj mne občas rozum zastáva a nikdy by som nepovedal, že sa také niečo môže stať. Ale život je taký. Pritom vo Valaskej je veľa ochotných ľudí a

združení ako hasiči, športovci, matičiari, aktívni dôchodcovia, škôlka a školy na vysokej úrovni, kultúrni činníci - to je podľa mňa najväčší kapitál našej obce. Verím, že nápadov, inšpirácií pre rozvoj a zlepšenie kvality života je dosť. Len treba počúvať. Pozrieme sa už len na námestie. Každému ale chýba viac niečo iné. Piesočanom chodník, iným lepšie cesty, krajšie námestie, dopravné značenie. Ja spomeniem aspoň jednu vec, ktorú už od čias Jožka Kučeru spomíname a ktorá mi vo Valaskej aj ako človeku pohybujúcemu sa v oblasti kultúry chýba a leží na srdci – viacúčelová sála. Vo Valaskej niet kde urobiť ples alebo zábavu na dôstojnej úrovni. Plesy sa robia v Hronci. Využívanie priestorov zrkadlovej sály a vestibulu kina je pre mňa také polovičaté riešenie. Šikovný architekt – dizajnér by z našej kinosály mohol urobiť krásnu plesovú sálu, možno i kongresovú sálu s vyrovnaným alebo párstupňovým hladiskom, stoličkami prispôsobiteľnými aj na plesové stolovanie. Samozrejme je to o peniazoch, vôli obce a iných investičných prioritách.

Ostáva ti čas venovať sa aj nejakým športovým aktivitám?

Ostáva mi veľmi málo času na šport, nikdy som nebol veľký športovec, čo na mne aj vidno. Ale v lete rád sadnem na bicykel a v zime idem rád na bežky. A mám rád plávanie, slnko, vodu, more.

Ďakujeme za rozhovor, vinšujem ti veľa zdravia a síl v tvojej práci.

Rozhovor pripravila Silvia Vilhanová

Zvony nad krajinou

V nedeľu 15. januára 2017 o 11,00 hod. si obyvatelia našej obce mohli v Rádiu Regina vypočuť reláciu Zvony nad krajinou. Ide o rozhlasový dokument o obciach na Slovensku, ich histórii, súčasnosti a plánoch do budúcnosti, a práve v túto nedeľu bola poslucháčom, ktorí túto stanicu počúvajú, predstavená naša obec - Valaská. Tí, ktorí máte prístup k internetu, si reláciu môžete vypočuť aj v archíve Rádia Regina na stránke <https://www.rtv.slovensko.sk/radio/archiv/1709/594683>. A tým, ktorí takúto možnosť nemajú, aspoň v krátkosti priblížime odvysielanú reláciu.

Redaktorky Marcela Čížová a Silvia Hofmanová v jednotlivých vstupoch s predstaviteľmi kultúrneho, spoločenského života, ako aj s predstaviteľmi obce v krátkosti priblížili históriu, ale aj súčasnosť života v obci Valaská. Tajomník Slovenskej speleologickej spoločnosti v Brezne Ľubomír Múka priblížil jaskynný systém nachádzajúci sa pod územím obce Valaská, hlavne v materskej časti obce. V ďalšom vstupe sa rozprávali s Eugenom Kardhordom, ktorý ako iste všetci viete, je veľkým milovníkom zvierat a na jeho ranči sa môžu obyvatelia obce a aj návštevníci potešiť so zvieratami, ktoré chová. Zvlášť pre návštevníkov z väčších miest

elektrónkových rádii, Gabriela Andrišeková, ktorá je reprezentantkou v jazde do vrchu v kategórii Historik a ktorá bola niekoľkonásobnou majsterkou Slovenska a už sme vám ju predstavili aj na stránkach VH. Samozrejme sa v relácii predstavil aj starosta obce

sú kone, či iné zvieratá veľkou atrakciou. A nielen zvieratá, ale aj krásne dobové zrubové drevené budovy, ktoré sa tam nachádzajú. Následne správkyňa budovy bývalého MNV v materskej časti obce p. Jarmila Havrilová otvára dvere pamätnej izby, ktorá sa nachádza v týchto priestoroch. Dobové zariadenie, aké bolo v minulosti v chalúpkach pôvodných obyvateľov obce je lákadlom pre turistov, ale aj pre miestnych obyvateľov, ktorí si už na v minulosti bežné práce ako tkanie domácich kobercov nepamätajú. Zaujímavá je aj galéria významných rodákov obce Valaská, aj keď podľa mienky niektorých tam ešte stále absentujú rodáci a obyvatelia obce, ktorí by si zaslúžili toto čestné miesto v galérii. Následne dirigent Tanečného orchestra Valaská Ján Jenča predstavil tanečný orchester od jeho vzniku až po súčasnosť. Pani Milena Kúdelková, organizačná vedúca spevokolu Lipka pri MO MS spolu s jeho manažérom Ing. Petrom Minárikom priblížili vznik a aktivity tohto speváckeho telesa. Následne sa predstavili: Milan Lupták s jeho zbierkou starých

Valaská Ing. Juraj Uhrin, ktorý priblížil históriu jej vzniku a zalistoval v kronike obce, kde spomenul aj lanovku na Chvatimechu. O lanovke na Chvatimechu so rozhovoril aj jej správca Boris Hlaváč. Je pozoruhodné, že táto stavba je zaradená do Národných technických pamiatok a bolo by na škodu, keby sa táto skutočnosť viac nespomagovala v rámci turistického ruchu v našom regióne. No a veselú chasu Dobrovoľného hasičského zboru vo Valaskej nám predstavil zástupca hasičov Radoslav Krbila. Sloganom valašianskych hasičov - „Šlachetný ten, čo aj nepriateľovi v nebezpečenstve pomôže» - priblížil 136 rokov starú históriu hasičov vo Valaskej, jej vybavenie a aktivity v dnešnej dobe. Ale hlavne podotkol, že hasiči to sú aj veselá chasa, porozprával o burse vo Valaskej, jej vzniku, histórii ale aj súčasnosti. Zo sakrálnych stavieb starosta obce s p. Halinou Čížovičovou predstavili Kaplnku sv. Jána Krstiteľa v materskej časti obce, ktorú dali postaviť 6 synovia kováča Jána Havaša v roku 1846. Samozrejme priblížili aj osobnosť Antona Augustína Baníka, nášho významného rodáka, ktorého pamätná tabuľa je na tejto kaplnke. V relácii boli o.i. spomenuté aj iné atrakcie pre turistov, ako napr. tajch v starej Valaskej s labuťami vedľa starého mlyna, z ktorého sú už samozrejme len sutiny. Škoda, že sa nenašiel spôsob a financie pre jeho zachovanie a rekonštrukciu pre budúce generácie. Toľko v krátkosti z hodinovej relácie, ktorá nenásilným spôsobom priblížila históriu, život a obyvateľov obce Valaská. V porovnaní s kontroverzným článkom Miesto besov, ktorý vyšiel v týždenníku Plus 7 dní krátko pred Vianocami, je táto relácia úplne odlišným ponímaním života obyčajných ľudí v malej obci Valaská. Je na škodu obce, keď niektorí aktivisti, ktorí stoja za zmieným článkom, vrhajú spolu aj s redaktorkou tohto plátku, ktorá to všetko uverejnila, zlé svetlo na nás všetkých. Ale to je už iná kapitola života v našej obci.

Redakčná rada

Zo života materskej školy

Odborníci hovoria, že deti by mali venovať až šesťdesiat percent času pohybovým aktivitám. Realita nás denne presvedča o tom, že to tak nie je. Preto sa snažíme v našej materskej škole do výchovno-vzdelávacej činnosti zaradiť čo najviac športových a pohybových aktivít. Ale deje sa tak aj mimo výchovno-vzdelávacieho procesu. V nedeľu 19.02.2017 sme zorganizovali a pozvali rodičov s deťmi na Majer. Deti súťažili v lopárovaní a slalome. Rodičia si svoje sily zmerali v spúšťaní sa na vreciach naplnených senom, pri ktorom zažili kopec zábavy a smiechu. Vyskúšali si aj svoje sily pri ťahaní detí do kopca a z kopca na duši z traktora, čo vraj bolo dosť náročné, lebo duše boli ťažké a snehu pomenej. Preteký sme chceli uskutočniť trochu skôr, pretože tohtoročná zima ponúkala dosť možností na športové vyžitie, ale naše deti sa nevyhli chrípke, ktorá im znemožnila pobyt v materskej škole. Nič sme nezmeškali a úspešne sme túto akciu absolvovali. Zvládli ju rodičia, ale aj deti na výbornú. Chcem sa poďakovať celému kolektívu materskej školy za to, že nezaváhali a zorganizovali sa aj v nedeľu, mimo svojho pracovného času. Poďakovanie patrí pánovi Šakovi a Kňazíkovi za to, že nás milo prekvapili a z vlastnej iniciatívy navarili pre rodičov chutný guláš. Pánovi Benedíkovi st. za to, že sa ochotne podieľal na vytýčení lyžiarskej trate a pridelení štartovacích čísel našim najmenším lyžiarom a pánovi Bachratému, ktorý zabezpečil lyžiarske bránky. Pán Molčan spestril deťom preteký na svahu vlastnoručne vyrobenou lietajúcou ježibabou, ktorá sa na nás z výšky veselo škerila. Zišlo sa

V utorok 21. februára nás navštívil v našej materskej škole pán Gulvaš so svojim hudobno-zábavným programom *Pesnička je liek*. Deti sa zabavili, zaspievali si, ale aj zatancovali.

V piatok 24. februára sa naša materská škola premenila na veselú karnevalovú školu. Deti a pani učiteľky na ježibaby, princezky, mimoňov, pirátov, žaby a iné veselé masky. Všetci sa výborne zabávali, spievali,

Judita Miklošová, ŠZŠI Valaská

tancovali, zábavu nik nechcel ukončiť. Naše deti vedia, že obdobie od Troch kráľov do Popolcovej stredy nazývame fašiangy a fašiangy sú prechodom medzi zimným a jarným obdobím. Počas fašiangov prevláda bujará zábava, organizujú sa svadby a zabijačky. Hlavne po-

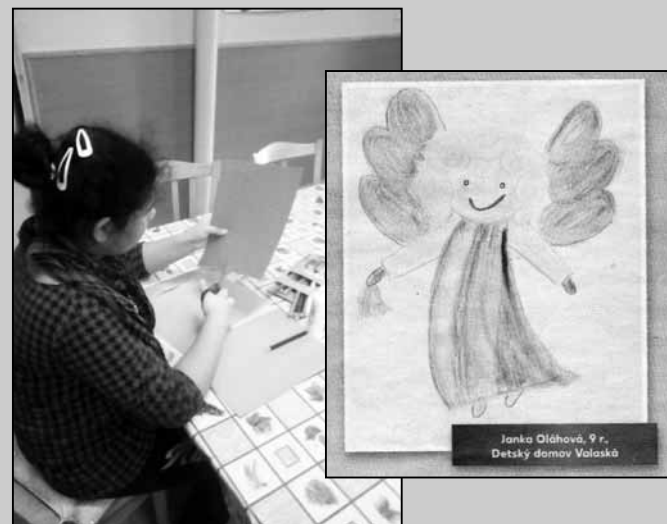
sledné tri dni sú vyplnené zábavami a jedením.

Najveselšie obdobie roka však strieda štyridsaťdňový pôst, ktorý začína na Popolcovú stredu. Ukončia sa všetky zábavy a svet sa vráti opäť na rok do starých koľají.

Babčanová Iveta, riaditeľka MŠ

V predvianočnom období Úsmev ako dar v spolupráci so spoločnosťou hypermarket Kaufland zorganizoval súťaž o najkrajšie detské vianočné kresby „Bielu pani zimu a čarokrásne obdobie Vianoc prinášajú do našich domácností aj malí umelci, ktorých čisté duše majú jasné predstavy.“ Do tejto súťaže sa zapojili aj deti z Detského domova vo Valaskej. Ich kresby boli uverejnené v letáku Kaufland č. 48. Porota práce vyhodnotila a našim dvom dievčatám, ktoré sa do súťaže zapojili, poslala hodnotné ceny.

Janka Oláhová, 9 r.,
Detský domov Valaská

Vianočné trhy – poďakovanie

Ďakujeme obci Valaská, že sme sa mohli zúčastniť 3. ročníka Vianočného betlehemu s predajnými trhmi. Vďaka poskytnutému stánku a vianočnému stromčeku mohli aj žiaci s mentálnym postihnutím prezentovať svoje výrobky a začleniť sa do širšieho prostredia. Pripomenuli sme si tradície vianočných zvykov pečením vianočných oblátok, ktoré pre nás vyrábala pani Karaková.

Jedno veľké ďakujem patrí všetkým zúčastneným aj celému realizačnému tímu. Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu v nasledujúcom období.

Je tu pôst. Keď vstupujeme do dní pôstneho obdobia, želal by som si, aby sme ich vnímali ako Božiu ponuku a šancu, ako Božie pozvanie viac vstúpiť do ticha a modlitby Božím slovom s veľkou túžbou obnoviť si srdce a ducha. Vieme, že iba Boh môže meniť naše srdce. On to chce robiť, veď sľubuje: „Utvorím vám nové srdce, vložím do vás svojho Ducha.“ (Ez 36, 26). Zaiste treba zdôrazniť, že prežívanie pôstneho obdobia má zmysel a je dôležité natoľko,

nakolko nás účinne vedie k obnove života uprostred našich bežných starostí a bežného životného štýlu. V pôstnej prefácii je to vyjadrené slovami: *Ty si nám určil tento posvätný čas na duchovnú obnovu, aby sme si očistili srdce od nezriadených žiadostí a uprostred pozemských starostí mali vždy na zreteli večné hodnoty.*

V pôstnom období sme povolaní znova si usporiadať svoj život modlitbou Božieho slova, účasťou na Krížovej ceste, skutkami telesného i duševného milosrdenstva. Skutočná obnova života začína obnovou nášho života s Ježišom Kristom. Obnova života, či už v Cirkvi, alebo v spoločnosti, vo svojom užšom alebo širšom okolí totiž začína obnovou každého jedného z nás. Často sme v pokušení meniť štruktúry, systémy, azda neraz chceme meniť druhých, ale skutočná zmena sa uskutočňuje zmenou seba samého.

Vedieť stíšiť sa – vstúpiť do ticha a modlitby je v dnešnom modernom hlučnom svete naozaj umenie, potvrdia určite mnohí z vás... Len je smutné, že toto umenie ovláda čoraz menej ľudí. Hoci si niekto povie, že to nie je dôležité, dôsledky našej neschopnosti stíšiť sa sú obrovské.

Kedysi, keď sme ešte nežili v dobe masovokomunikačných prostriedkov, vyzerali naše domácnosti úplne inak. Doma nebola televízia, rádio, internet, nemali sme multimedialne prehrávače, smartfóny, tablety... A tak ľudia mali priestor na rozvíjanie vzťahov. Mali čas na osobné rozhovory „tvárou v tvár“, na spoločne strávený voľný čas pri rôznych spoločenských hrách či výletoch... Možno si poviete, že je to možné aj dnes, no vnímam to tak, že dnes sme takí unavení z toho množstva podnetov z okolia, že už jednoducho nevládzeme počúvať jeden druhého. Myslím skutočne počúvať, nielen tak jedným uchom dnu - druhým von. A keďže nevieme počúvať, naša komunikácia viazne. Rozprávať síce rozprávame, ale dosť často nik nepočúva. Niežeby človek nechcel - ale nevie to. Hlavou mu víri milión myšlienok, ktoré nedokáže ovládať. Riadny chaos, ktorý spôsobuje, že žijeme uponáhľaný život. A tak v našich rozhovoroch často počuť: „Prepáč, čo si vravel? Prepáč, trochu som sa zamyslel. Prepáč, nepočúval som ťa...“ A možno ani nás nemá kto vypočuť, lebo v našom okolí žijú práve takíto uponáhľaní ľudia. Sme jednoducho unavení hlukom.

To, že sa nevieme stíšiť, spôsobuje aj to, že málo poznáme samých seba. Nemáme čas skúmať svoje vnútro, svoje pocity, svoje

potreby, svoje záujmy... Kolkí napríklad nemôžu žiť bez rádia, a len čo je päť minút ticho, už-už bežia a pustia si naplno nejakú hudbu. Nie malou mierou k tejto našej neschopnosti stíšiť sa prispieva aj najnovší trend – smartfón, tablet, bez ktorého sa už poniektorí nepohnú ani na krok. Dnes mnohí žiaci miesto učenia počúvajú hudbu, často veľmi „duchaplnú“. Ešte aj zaspávame pri hudbe a so slúchadlami v ušiach... A tak si vôbec nestihneme v hlave

prejsť, ako sme prežili ten-ktorý deň, čo nás potešilo, čo nás zarmútilo, čo bolo obohacujúce - čo vôbec bolo... Nevieme počúvať samých seba, nie to ešte druhých. A tak sa vlastne ani nepoznáme. A robíme mnoho vecí, ktoré by sme možno ani nerobili, keby sme sa poznali. Nuž, ale nechce sa nám. Lebo sme unavení hlukom.

To, že sa nevieme stíšiť, má ešte jeden, pre človeka dosť smutný dôsledok. Nepočuje Boha. Pretože Boh sa človeku prihovára v tichosti. Mnohí vravia: „Kde je Boh? Ukážte nám ho. Nikdy sme ho predsa nevideli a nepočuli...“ Nuž, nepočuli. Lebo nepočúvali. Lebo nemali a nemajú priestor počúvať. Lebo nemali a nemajú čas počúvať. Lebo nemali a nemajú chuť počúvať. Lebo nevedia počúvať. Nepočúvajú ani druhých, ktorí k nim hovoria slovami, ani seba, lebo neskúmajú svoje pocity a potreby, svoje vnútro, a tak nie je možné, aby počuli Toho, kto sa prihovára ľudskému srdcu v skrytosti, nenápadne, jemne... Toho, kto chce človeku dať tak veľa, len keby sme boli schopní stíšiť sa a počúvať. A tak mnohí nezažili a nezažijú chvíľu, keď Boh bude hovoriť k ich duši. Lebo nevieme počúvať. Lebo sme unavení hlukom.

Skúsme sa učiť tomuto umeniu. Svet a spoločnosť nám vnucuje z každej strany hluk, kopec myšlienok, slov, často prázdnych slov a fráz, hádzaných len tak do vetra, kopec neosobných slov, ktorých otrokmi sa stávame. Nikto nám nedá priestor na stíšenie sa. Môžeme si ho vytvoriť len my sami, ak budeme chcieť. Možno sa potom niečo v našom živote zmení. Možno prideme na niečo, čo sme predtým neboli schopní vnímať... Možno konečne začujeme niečo dôležité...

A tak zopakujem, čo som uviedol na začiatku. Obnova života, či už v Cirkvi, alebo v spoločnosti, vo svojom užšom alebo širšom okolí totiž začína obnovou každého jedného z nás. Často sme v pokušení meniť štruktúry, systémy, azda neraz chceme meniť druhých, ale skutočná zmena sa uskutočňuje zmenou seba samého. Je tu pôst. Keď vstupujeme do dní pôstneho obdobia, želal by som si, aby sme ich vnímali ako Božiu ponuku a šancu, ako Božie pozvanie viac vstúpiť do ticha a modlitby Božím slovom s veľkou túžbou obnoviť si srdce a ducha. Vieme, že iba Boh môže meniť naše srdce. On to chce robiť, veď sľubuje: „Utvorím vám nové srdce, vložím do vás svojho Ducha.“ (Ez 36, 26).

Roman Kupčák,
váš duchovný otec

DOBRÁ NOVINA V NAŠEJ FARNOSTI

V 22. ročníku Dobrej noviny si témou „*Deti sú srdcom zmeny*“ predstavíme Etiópiu. V jednom okrese v oblasti Arsi **sú to práve deti, ktoré spôsobujú vo svojom okolí zmenu zmýšľania, prekonávajú zaužívané predsudky a prinášajú medzi ľudí niečo nové.**

Obyvatelia tohto okresu žijú väčšinou vidieckym spôsobom života vo veľmi jednoduchých a chudobných podmienkach. Väčšina okresu sa rozprestiera v nehostinnom prostredí na chladnej vysočine s členitým povrchom. Humanitárne organizácie v tejto oblasti zaznamenali výskyt mnohých detí s postihnutím. Rodičia práve pre ich postihnutie neposielajú tieto deti do škôl, neveria, že dieťa s akýmkoľvek postihnutím môže úspešne študovať a dokázať sa čokoľvek naučiť. Mnohé z nich preto celý život pomáhajú rodičom pri starostlivosti o zvieratá, nosení vody, farmárčení a iných prácach okolo domu.

Jediná šanca, ktorú tieto deti majú, je vzdelanie. Podporovať dieťa, aby získalo vzdelanie, väčšiu samostatnosť a zodpo-

vednosť, a tým aj budúcnosť, je veľmi veľká vec. Projekt, na ktorý poputujú aj peniaze vyzbierané v našej farnosti, nedáva šancu len deťom s postihnutím, ale mení celú miestnu komunitu.

V mene svojom i detí, pre ktoré sú vyzbierané peniaze určené, vyslovujem veľké **ĎAKUJEM** všetkým deťom a vedúcim našej farnosti, ktorí sa rozhodli aj tento rok zapojiť do Dobrej noviny. Obrovské **ĎA-**

KUJEM patrí samozrejme aj všetkým rodičom, ktoré prijali vo svojich príbytkoch našich koledníkov, ale aj jednotlivcom, ktorí finančnými príspevkami podporili vyššie spomínaný projekt. V našej farnosti sa tento rok vykoledovalo 350 €. Do Dobrej noviny sa v našej farnosti zapojilo 20 detí, 5 vedúcich a koledníkov prijalo 24 rodín.

Mgr. Kristína Magerová

- poverená osoba pre DN

Podakovanie pánovi organistovi Ábelovi Šmondrkovi

Milý pán organista, ďakujeme Vám za obetavú službu organistu, ktorú ste vykonávali v našom chráme plných dvadsaťdva rokov. Vďaka Vašej obetavosti a zodpovednému prístupu k tejto službe sa stala „slávnostnejšou“ každá svätá omša v týždni i tie skoré - rorátne. Sprevádzali ste organovaním a spevom všetky liturgické slávnosti, adorácie, pobožnosti i pohrebné obrady. Vďaka Vám sme mohli počas svätých omší oslavovať Pána Boha spevom, naučiť sa veľa nových, liturgických piesní, a tak hlbšie prežívať tajomstvá našej viery. Ďakujeme za všetko. Do ďalších dní života Vám prajeme pevné zdravie, hojnosť Božích milostí a ochranu našej Nebeskej Matky Panny Márie; nech svätý Martin, patrón nášho chrámu, a svätá Cecília, patrónka chrámovej hudby, orodujú za Vás!

Zároveň vítame novú pani organistku Mgr. Luciu Nátherovú a prajeme jej do tejto služby veľa sily, trpezlivosti a darov Ducha Svätého.

Vďační veriaci

ČO NÁS PÁLI₀₀₀**„Veľkosť politika sa nemeria podľa toho, ako do politiky vošiel, ale ako z nej odišiel.“**

J. Banáš

Môj pohľad na príhovor starostu vo VH

Keď ste si, milí občania, prečítali príhovor starostu, možno ste sa čudovali, ako my, poslanci, všetko ignorujeme, robíme prekážky pre práce v dedine a sme neschopní. Takže uvediem konkrétne veci, ktoré boli uverejnené nesprávne. Vo vete: „No napriek tomu prebiehali na zastupiteľstvách búrlivé debaty, ktoré väčšinou k ničomu nevedli...“ – prečo boli tie búrlivé debaty a prečo k ničomu nevedli? Môj pohľad je taký, že sa hlavne neplnili uznesenia zo strany vedenia obce. Keby boli uznesenia zo zastupiteľstiev priebežne plnené, nebol by problém, dá sa povedať s ničím. Práce by postupovali a občan by bol spokojný. Veď neplnených uznesení je neúrekom. Príďte na zastupiteľstvo a sami sa presvedčte, kde je pravda. Tak isto sa v príhovore uvádza veta: „Rovnaká situácia je orezávanie a rezanie drevín v obci.“ K tejto vete len tolko, že nikto zo zastupiteľstva a ani len komisia pre životné prostredie nevedela a ani nevie, čo sa v ktorom roku bude rezať alebo orezávať. Rozhodol takto len referát, na neviem akom základe. Neopýtala sa referentka ani

len dotknutých občanov, v ktorých blízkosti dreviny rástli, a oni sa o okolie drevín starali. Ďalšia veta, na ktorú mi nedá nereagovať: „Spomeniem zábrany pred pošťou (tzv. urny) a odrážku.“ Je pravda, že sme poukazyvali a neraz na komisii výstavby, že tam parkujú autá na vedení plynu. To bol problém jeden, ale čo sa neuvádza je, že od strany pošty sme navrhovali zvýšený obrubník, aby stekajúca voda netiekla do bytového domu Námestie 1. mája č. 461. Tým, že sa práce previedli tak, ako sú prevedené, naďalej dochádza k zatekaniu vody z cesty pod bytový dom, a tým sa ničí majetok občanov a aj obce.

Čo dodať na záver? Váľať vinu na poslancov, že sú podľa vedenia obce neschopní a brzdia prácu, je nepravda. Naše návrhy na zlepšenie práce nikto neakceptuje, a potom sú len výhovorky. My, poslanci, chceme, aby sa naša dedina vzťahovala, ale kompetencie máme malé. Práve to, čo by sme chceli zmeniť, my sami nemôžeme. A ako som už písala na začiatku príspevku, treba plniť uznesenia zastupiteľstva a bude po probléme, ktorý sa tiahne už niekoľko rokov.

Blažena Pastírová

Názory pána starostu hodné zamyslenia

Niektorí naši občania možno čítali predvianočný týždenník Plus 7 dní, kde redaktorka Ľudmila Lachová trochu v štýle hororu opisuje pomery vo Valaskej. Nemienim posudzovať tento článok, chcem sa pozastaviť len nad jedným výrokom starostu Ing. Uhrina, ktorý je tam zaznamenaný:

„Poslanci nemajú ani šajnu o tom, čo sa na obecnom úrade deje celý deň, tak si od nich nechám hovoriť, ako mám riadiť obec. Starosta je predsa niekto. Je vyššie postavený, ako obyčajný občan. Aj v demokracii by sa občas zišla diktatúra...“

Z výroku cítiť sebavedomie malého slovenského Napoleona. Tak sa trochu pokúsím analyzovať túto pozoruhodnú výpoveď. Hneď v úvode sa starosta priznáva, že svojich poslancov (nie to ešte obyčajných občanov) vôbec neinformuje o svojich zámeroch a problémoch v obci. Veď aj v začiatkoch tohto jeho volebného obdobia na moju otázku, či má nejakú víziu, nebodaj rozpracovaný plán, čo by v obci chcel urobiť, som žiadnu odpoveď nedostal. Takýto dokument neexistuje. Starosta si proste robí to, čo chce on, ako sa vyjadřili v článku aj viacerí nekonformní poslanci. Svojoľnosť, nekonceptnosť, neschopnosť komunikovať, diskutovať a spolu

pracovať, ale aj bez prietahov konať – to sú charakteristické rysy v jeho práci. „Bude to, čo chcem ja,“ je krédo, ktoré by malo byť napísané na stene jeho kancelárie. Svedčia o tom desiatky nespĺnených, či nepodpísaných uznesení, ignorovanie názorov poslancov a občanov. Utkvela mi odpoveď starostu na otázky poslancovi v interpelácii, prečo to alebo ono uznesenie nebolo splnené. Citujem doslovne starostove zdôvodnenie: „Lebo.“ – koniec citátu. Zaujímavé, ako moc získaná z vôle prevažne neinformovaných alebo zle informovaných občanov, opäť vyvolených. Ako radi by potom demokraciu zamenili za monarchiu a diktatúru. Možno by aj zatúžili po oslovení „Vaša Výsosť“. Veď starosta je predsa niekto. Je nad ostatnými smrteľníkmi, ako som sa ďalej dočítal.

Ako sa moc zneužíva, sa môžeme z masmédií presvedčať každodenne. Máme istotu, že v našej obci sa tak nedeje? Žiaľ, ako bývalý poslanec, hodnotiac najmä posledné tri volebné obdobia a hrubé prešľapy starostov, spokojný byť nemôžem. Mohli

poslanci tomu zabrániť? Mohli aj nemohli. Vždy sa nájdu takí, ktorým je výhodné byť lojálni k moci, alebo takí, ktorí sa dajú zastrašiť. Tí nespokojní by potrebovali podporu občanov, ktorí však nedisponujú potrebnými informáciami. Veď televízne prenosy zo zasadnutí zastupiteľstva pán starosta sabotuje už od svojho nástupu do funkcie, i keď sú na to už dávno vytvorené všetky technické a materiálne podmienky. Ach, obávam sa, koľkí by sa angažovali. Slovenský národ sa ťažko a pomaly učí ... a žiaľ, rýchlo zabúda. Na mnohé veci nepotrebuje mať vlastný názor.

A ako vyhrať aj ďalšie voľby? Aj na to dal pán starosta odpoveď: **„O tom, že robím svoju prácu dobre, svedčí silná podpora, ktorú v obci mám. Stojí za mnou Zväz protifašistických bojovníkov, miestna pobočka Matice slovenskej, futbalový klub, hasiči,“** vyratúva organizácie a záujmové združenia, ktoré reálne ovplyvňujú voľby na dedinách. A ak niekto nie je spokojný, nech sa odšahuje z obce, ako tiež poradil pán starosta.

Mgr. Ivan Karak

Reťazenie

Aká matka, taká Katka.
Aký otec, taký syn.
Aká obec, taká skládka.
Aké palivo, taký dym.

Aký občan, taká obec,
aký volič, taký šéf,
aký šéf, tak „vysoko“ nastavená latka,
reťazeniu nie je koniec...

A sme pri probléme.
**Ani si nedokážeme predstaviť,
čo všetko a ako o nás môže svedčiť!**
Naša reč, vystupovanie, dodržiavanie
sľubov,
prostredie, v ktorom žijeme...

Spravme si malú exkurziu len v malej
časti, v srdci obce, na námestí.
„Kultúrny dom“, kde sídli aj obecný
úrad.
Priestor pred budovou, vonkajšie
schody.
Vstupná hala, dvere do knižnice -
kultúrneho stánku nás, občanov.
Schodište, dvere do obecného úradu.
Cestou hore prižmúriť oči, neobzerat
sa a rýchlo tadiaľ prejsť.

Za presklenou stenou nachádza sa
iný svet.
Poriadok, čisto, vkusne zariadené
miestnosti,
ozdobené steny vypovedajúce o
našej histórii,
obradná miestnosť, zasadačka,
všetko tak, ako má byť.

Ale aj vstupné priestory sú dôležité!
Aj tie vypovedajú o kultúre našej
obce.

O nás občanoch, o obecnom úrade, o
zastupiteľstve...

Robme s tým niečo!
Je najvyšší čas, kým sa niečo nestane!
Choďte sa tam pozrieť vo večerných
/nočných/ hodinách, ak nemáte
strach!

Uvidíte vizitku našej obce, nás - občanov.

Už len tie plávajúce pred budovou, na
schodoch, v hale tiež!
Nemý úžas!...

**Sú veci, pred ktorými nemôžeme
donekonečna zatvárať oči,
ale spolu hľadať a nachádzať rie-
šenia.**

Vážení občania, vy, ktorým záleží na
našej obci.

Zašlite, prineste postrehy, nápady do
našho hlásnika.

Reagujte aktívne na všetko, čo ste si
všimli a čo treba zlepšiť.

Možno to pôjde pomaly,
ale predsa sa pod naším tlakom veci
začnú hýbať, zlepšovať,
aby sme na našu obec mohli byť v
každom smere hrdí.

Ďakujeme.
/MAPAVA/

Myšlienky od vicestarostu

Drahí Valaštania, nezvyknem si kupovať bulvárne časopisy či noviny, ale urobil som výnimku vtedy, keď mi z mojej rodiny z východu volali, či viem, aký vyšiel článok v jednom nomenovanom spoločenskom týždenníku o našej obci. Po prečítaní titulky článku mi bolo veľmi divne, a to som si neprečítal ešte obsah celého článku. Po prečítaní článku som mal pocit, ako keby som žil v obci, kde sú samí vrahovia, asociáli a rôzne spoločenské živly, kde starosta obce je „diktátor, či monarcha s neobmedzeným rozhodovaním“ a poslanci len jeho figúrky. Posudzovať pravdivosť, či nepravdivosť výrokov jednotlivých prispievateľov v tomto článku je veľmi ťažké, snáď len oni vedia, čo a ako povedali. Či to povedali tak, alebo onak, či to mysleli tak, alebo onak, je už teraz jedno, ostali sme celému Slovensku na posmech. Kde je naša hrdosť? Kde sú naše korene a naša história? Naši predkovia sa musia obracať v hrobách, veď tvrdo budovali našu obec od jej základov a my?! Zapreli sme našich otcov, a tým sme pobavili celé Slovensko, len škoda, že sa my – Valaštania - nemôžeme na tomto článku baviť. Žiaľ je to smutné, ale aj toto je obraz, ktorý je v našej obci. Obraz, ktorý majú o nás okolité obce a teraz už aj celé Slovensko!

Jeden šok človek nejak o prežil, a potom prišiel druhý v podobe obecných novín Valašiansky hlásnik, v podobe jeho posledného

čísla. Nechcel som pôvodne reagovať na úvodník, ale prvýkrát poruším svoju zásadu. Predpokladám, že viacerí zainteresovaní v článku budú reagovať na slová, resp. riadky, ktoré sú tam napísané. Mňa ako poslancu sa dotkla veta: „Búrlivé debaty, ktoré väčšinou k ničomu nevedli.“ Ja osobne nemám taký pocit, niekto si, ale musí uvedomiť, že poslanci sú zákonodarný zbor, nie výkonný! A potom tieto debaty už budú k niečomu viesť, a to k rozvoju obce a k spokojnosti jej občanov.

Mám ešte veľa otázok, ale žiaľ bez odpovedí, a tak si už druhý rok kladiem otázku, stojí ti to zato? Nemrháš svojim vzácnym časom zbytočne a navnivoč niekedy na úkor svojej rodiny? Nie! Dal som sa na boj! Z boja sa neuteká, v boji sa má bojovať, aj keď je to niekedy boj s veternými mlynmi, veď za mnou je veľká armáda 222 občanov Valaskej, ktorá sa rozhodla ma podporiť v mojej kandidatúre – nechcem vás sklamať, aj keď ste možno niekedy mali taký pocit. Vždy budem na vašej strane! Na strane každého občana našej obce! Váš hlas je pre mňa záväzkom!

Valaštania, prežívame obdobie fašiangov, príchod jari! V našej obci je istotne všetko pripravené na tieto oslavy – tak ukážme svoju jednotu! Buďme k sebe vlúdni, spoločne sa rozprávajme, zabávajme a hlavne budme ako jedna veľká rodina – VALAŠTIANSKA rodina!

PaedDr. Matúš Magera
váš zástupca starostu

Dobry deň!
V minulosti chodievali „hlásnici“ podedinách a zväčša oznamovali to, čo sa má udiat. Možno by to bolo aj v našej obci fajne, keby sa viacej priestoru vo VH venovalo tomu, čo sa pripravuje. Možno vytvoriť mail priestor, diskusné fórum... občanom, že by sa ku pripravovaným projektom mohli vyjadriť a vo VH by sa uverejňovala väčšia analýza o projekte.

Napr. viackrát sa písalo, že sa chystá stavba chodníka na Piesku. Snáď by bolo dobré podať informácie: kde má byť, komu má slúžiť, percento využitia obyvateľmi, či pracujúcimi v danej časti obce atď
Pán starosta sa hnevá: „Či urobíte tak, či onak, vždy bude zle.“ Toto by bol možno spôsob, ako tomu predísť. Aby sa občania ku pripravovaným veciam mohli

vyjadriť skôr, ako sa uskutočnia. Príklad „urničiek“ pred poštou. Sú síce pekné, ale keďže je doba jazdenia na autách, tak prišlo by mi praktickejšie urobiť tam zo tri parkovacie miesta vyhradené pre poštu, ako brániť ľuďom zaparkovať. Veď dnes aj krčma potrebuje parkovacie miesta. To isté je pred ZŠ, MŠ...

A prikladám oznamovací lístok, ktorý nás hľadal 5 dní. Sme Piesočania a akonáhle

odosielateľ napíše Valaská, už aj list začne rotovať medzi poštami a jedni škrtajú PSČ, druhí dedinu, a takto to trvá týždeň, kým dostaneme list. Je to správne? Piesok patrí pod Valaskú, ale len v niečom. Sú to chyby minulosti, ktoré by sa mali vyriešiť. To sú len námety na témy vo VH. Pozdravujem a želám všetko dobré.

Anna Pažitná

Dňa 24.1.2012 o 9:30 hodine
sa prosím dostavte so svojim dieťaťom za účelom:

Celková preventívna prehliadka No očkovanie 17.1.17
 Na prehládanie Na odber krvi
 Na prehliadku Na výter
 Iné

Znázorňujeme

Arbitráž MČO
Ušatcového 28
812 00
SHEZNO

N22689000201
MUDr. Elena Boháčiková
všeobecná lekárnica
A36899018

Kučkám

MELICHEDČIK
No ESTER
Miroslav 12 Piesok
VALASKÁ
97613
99081 BOZNEKOVÁ

Na každú návštevu lekára nezabudnite so sebou priniesť:
Zdravotný a očkovací preukaz, túto pohárku a kartičku posťovníka.

edu info informácie pre pacientov
www.informacieprepacientov.eu

Vážená pani Pažitná,
Váš príspevok sme posunuli p. starostovi obce ako aj prednostovi obce Valaská. S Vaším názorom sa plne stotožňujeme, samozrejme aj v minulosti sme viackrát žiadali predstaviteľov obce o ich príspevky do obecných novín, tie, ktoré nám poskytnú, uverejňujeme. Sú také, aké sú, a to, že tam nič nie je o plánovaných investičných akciách, my ovplyvniť nevieme. A ako sami postupne zisťujeme, o tom, čo sa má v obci udiat alebo vybudovať, mnohokrát nevedia ani samotní poslanci. Je už len na zvážení predstaviteľov obce, v akom zmysle budú občania Valaskej informovať. Svoje stanoviská môžu občania zasielať na našu e-mailovú adresu: valastianskyhlasnik@gmail.com, a my sme ochotné z ich príspevkov zostaviť názory občanov v súlade so štatútom obecných novín, t.j. že nebudú anonymné, vulgárne a osočujúce. Uvítame každý kreatívny nápad.

Redakčná rada

Vážení Valaštania!

Rád by som zareagoval na úvodný článok od pána starostu „Sviatky sú za nami“. Pán starosta v ňom popri sviatočných slovách v úvode zhodnotil svojimi slovami aj minulý rok. Samozrejme nezabudol na kritiku poslancov a na to, že odišli ďalší 3 poslanci. Skonštatoval, že to bola ich vôľa, ale nezabudol pritom podotknúť, že aj tak boli iba búrlivé debaty na zastupiteľstvách a k ničomu neviedli. To, že už odišlo 5 poslancov, starostovi nevaďí, veď sa zbavil ľudí, ktorí ho kritizovali. Nevedomouje si, že tí poslanci boli sklamaní z toho, že nemôžu v tejto obci pri tomto vedení nič prospešné spraviť. Pán starosta a prednosta by asi najradšej fungovali sami, ale to sa, chvalabohu, nedá. O rekonštrukcii ZUŠ bolo toho povedané už dosť, ale namiesto toho, aby si pán starosta priznal, že spravil veľkú chybu, poukázal na to, akí sme poslanci.

Pretrvávajúce si neplnenie povinností, neplnenie uznesení, nepodpisovanie uznesení, porušovanie zákonov - veď len podpisom zmluvy pri rekonštrukcii ZUŠ Valaská došlo k porušeniu dvoch zákonov, a to zákona č. 357/2015 Z. z. z 10. novembra 2015 o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov a **zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov**. Podpísanie zmluvy „kúpa multi-káry“ v hodnote okolo 5000 eur, nie je kára a ani peniaze. Neustále apelovanie na riešenie vestibulu a vstupu do knižnice OcÚ, ako aj nepodpísanie uznesenia v zmysle ústavného zákona č.357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, zle vypracované podklady na rokovanie OcZ a všeobecno záväzné nariadenie - VZN, porušenie zákona na ochranu osobných údajov č.122/ 2013 Z. z. Ale pán starosta sa snaží pre vás občanov vytvoriť obraz, že to len zlí poslanci nechcú dať peniaze a neustále kritizujú.

V článku píše, že bol problém schváliť peniaze za „nadprácu“, nuž, milí občania, ak sa pod pojem nadpráca berie fakt, že z pôvodných pár tisíc eur sa zdvihlo na 41.000 eur, tak je to sila. Tieto peniaze by sa boli bez problémov schválili, keby sa bol dodržal zákonom daný postup. Všetci poslanci podporili rekonštrukciu, ale nie systémom, ako to tu bolo a je zvykom, že sa povie A urobí sa B a dodatočne to poslanci budú nútení schváliť, aby podržali starostu, aby sa nezopakoval rok 2014, a preto sme zlí poslanci a ešte aj inak pomenovaní našimi čelnými predstaviteľmi obce. Čiže

opakujem, nikto z poslancov nebol primárne proti rekonštrukcii, ale boli proti porušeniam, ktoré urobil pán starosta. A namiesto toho, aby sa pán starosta ospravedlnil za prešľap a poďakoval za záchranu, tak napíše v článku, že sa niektorí poslanci zúčastnili otvorenia ZUŠ aj keď hlasovali proti. Pán starosta nepochopil, že tí, čo hlasovali proti, nemajú problém so ZUŠ, ale majú a väčšina aj má problém s prácou vedenia obce.

Ďalej by som chcel poukázať na starostove slová ohľadne projektu Technologická výbava zberného dvora. Verím, že po prečítaní jeho slov vám muselo napadnúť - čo sme to za poslanci, keď sme odmietli takú „skvelú“ ponuku /stroje za 540.000 eur a nás by to vyšlo iba 27.000 eur/, no kto by odmietol, však? Ale zabudol vám vysvetliť, že použitie týchto strojov bolo pre našu malú obec neefektívne a nedali sa využiť nikde, len na zbernom dvore alebo kompostovisku. Už vôbec nie je pravda, že pán Holko dal návrh proti tomuto projektu. Finančná komisia zasadala 26.05.2016 a pán starosta mi dal materiál k tomuto deň predtým. Na zasadnutí, kde mimochodom pán starosta nebol, sme rozobrali danú problematiku a došli sme spoločne k záveru, že tento projekt nie je pre nás výhodný. Pán Holko je členom finančnej komisie a tiež ako všetci povedal svoj názor. Čiže s odporúčaním finančnej komisie a nie na návrh pána Holka sme šli pred zastupiteľstvo konané dňa 31.05.2016. Tam sme sa dozvedeli, že tento projekt, aj keby sme chceli schváliť, tak už nemôžeme, lebo v ten deň vypršal čas podania prihlášok. Tak mi, vážení občania, povedzte, či je normálne, vyhovoriť sa na poslancov, že niečo neschválili, keď pravda je taká, že už nebol čas to schváliť. Inak to priznal sám starosta na tomto zastupiteľstve a je to aj v zápisnici /viď videozáznam + zápisnica/. Tá výzva musela prísť oveľa skôr,

ale my to máme schváliť po lehote len preto, aby sa mohlo povedať, že hľadáme aj eurofondy.

Takže s poukázaním na vyššie uvedené nie je divu, že naši čelní predstavitelia obce musia vynakladať veľké úsilie pri kamuflovaní a kľučkovaní, aby vzniknuté situácie uhrali v medziach normy a všetko zastrelili ligotavým pozlátkom dokonalosti.

Ale ako sa hovorí, nie je všetko zlato, čo sa blyští. Bohužiaľ, **naš právny systém je tak nedokonalý, že nám poslancom zväzuje ruky**, a v tomto právnom vákuu si predstavitelia obce môžu ďalej mädlíť ruky a smiať sa nám pred a za chrbtom našich tvárí.

Milí spoluobčania, musel som uviesť veci na pravú mieru. Ja nerád takto písomne vystupujem, radšej si všetko vyriešim z očí do očí, ale na niektoré veci treba poukázať aj takýmto štýlom. Ja sa nebránim kritike od ktoréhokoliev z vás, občanov, a ak niečo spravím zle, tak si to aj priznám na rozdiel od vedenia obce. Viem, že ste z nášho takzvaného súboja mnohí znechutení, ale pridte na zastupiteľstvo alebo si ho pozrite na zázname /dúfam, že si ho už čoskoro budete môcť pozrieť aj na obnovenom infokanáli, ktorému sa naše vedenie obce bráni, čo dokazuje prijatie uznesenia č. 344/2016 17.8.2016, kde starosta obce na základe prijatého uznesenia mal s firmou Vares uzavrieť zmluvu a dojednať ako štatutár obce potrebné veci, čo do dnešného dňa v novom tíme s poukázaním 6 mesiacov práce nič neurobili, a preto sme opäť poslanci museli začať konať, aby ste VY - občania mohli aj doma v TV pozerieť rokovanie OcZ Valaská a vidieť, čo je pravda a čo nie/.

Nech sme poslanci, akí sme, ale všetci sa snažíme svojím spôsobom hájiť záujmy obce a občanov a ide nám predovšetkým o verejný záujem - nie o moc, slávu a teraz som tu pánom „JA“. *Ing. Ján Dundovič*

Odpoveď na otázku občana pána Miroslava Stipankoviča, ale aj mnohých iných občanov, ktorých sa to dotklo.

Kto a na akom základe rozhoduje o sociálnych potravinových balíčkoch?

Na zasadnutí komisie pre sociálne veci dňa 26.1.2017 sme sa touto otázkou zaoberali. Obec Valaská nevedela o prerozdeľovaní potravinovej pomoci. Ani v minulosti a ani teraz nikto v obci o tom nevedel a žiadny orgán v našej obci o tom nerozhodoval. Dňa 27.1.2017 sme telefonicky kontaktovali Úrad sociálnych vecí a rodiny v Brezne. Dostali sme odpoveď, že ani oni nerozhodovali, ale zo systému Ústredia sociálnych vecí a rodiny bol systémom vygenerovaný zoznam ľudí v hmotnej núdzi, a tým prostredníctvom Červeného kríža a Katolíckej charity boli pridelené podľa menného zoznamu balíčky. Naša poznámka k uvedenej téme - my dobre v dedine vieme, ako žijú ľudia a kto by to potreboval najviac. Škoda, že nás alebo náš názor nikoho nezaujímá. Radi by sme boli nápomocní orgánom, ktorí takéto aktivity robia.

Blažena Pastírová - za sociálnu komisiu

Rokovanie Obecného zastupiteľstva vo Valaskej

Rokovanie 17. zasadnutia Obecného zastupiteľstva obce Valaská konaného dňa 11. januára 2017 v zasadačke Obecného úradu vo Valaskej otvoril starosta Ing. Juraj Uhrin.

Po procedurálnych bodoch poslanci pristúpili k hlavnému bodu, voľbe hlavného kontrolóra obce Valaská na roky 2017 - 2023. Predseda volebnej komisie pre voľbu hlavného kontrolóra Ing. Peter Bánik oboznámil prítomných o postupe pri voľbe. Nasledovala prezentácia jednotlivých uchádzačov na funkciu hlavného kontrolóra v abecednom poradí: Mgr. Peter Cíger, Ing. Bc. Mária Pohančaníková, JUDr. Mgr. Tatiana Štulrajterová, Bc. Martina Tokárová. Predseda volebnej komisie prítomných oboznámil s výsledkom volieb na hlavného kontrolóra obce Valaská. V tajnej voľbe bola zvolená kandidátka Ing. Bc. Mária Pohančaníková v súlade so zákonom č. 369/1990 Zb.

V ďalšom bode prednosta obecného úradu Mgr. Roman Hadžega predložil majetkové záležitosti obce: schválenie prenájmu nebytového priestoru na Námestí 1. mája 459 o celkovej výmere 81 m², ktorý bol zverejnený v zámere obce dňa 30. 11. 2016, vybranému záujemcovi MB GAS, s. r. o., Majerská cesta 65, Banská Bystrica v zastúpení Miroslavom Beháňom, konateľom spoločnosti za ponúknutú cenu nájmu 168,50 €/mesiac, za účelom otvorenia predajne rozličného tovaru.

V bode rôzne bola odvolaná členka redakčnej rady časopisu Valaštiansky hlásnik Mgr. Veronika Schallerová.

V bode diskusia poslanci vyjadrili pobúrenie k článku o Valaskej uverejnenom v týždenníku Plus 7 dní a navrhli, ako je potrebné reagovať na dehonestujúci článok o Valaskej, k vysielaniu obecného zastupiteľstva v káblovke. Nasledovali otázky od občanov, či funguje váženie zberných áut s komunálnym odpadom, na haváriu v areáli Základnej školy na Októbrovej ulici vo Valaskej, v akom štádiu sú rozhovory s pánom Skalošom o pozemku na Piesku a či bude konať komisia vo verejnom záujme.

PhDr. Kúdelková informoval o konaní komisie vo verejnom záujme, uznesenie bude zverejnené na najbližšom zastupiteľstve. Vyzvala občanov, aby sa zúčastňovali na zasadnutiach obecného zastupiteľstva.

Starosta informoval o sfunkčnení váhy, ktorá nie je nakalibrovaná kvôli silným mrazom, preto nie je možné zatiaľ používať váhu. Havária na vodovodnom potrubí, ktoré prasklo v štvormetrovej hĺbke cez trojkráľový víkend, kde od siedmej rána intenzívne pracovali

zamestnanci StVaK pod dohľadom pána Molčana a vedenia obce. Na likvidácii zamrzutej vody sa podieľali zamestnanci príspevkovej organizácie TS Valaská pod vedením Ing. Havaša. Závada bola odstránená na poludnie tak, aby mohli žiaci bezpečne v pondelok nastúpiť do školy. Ohľadom vybudovania chodníka na Piesku na decembrovom stretnutí s pánom Skalošom sme sa predbežne dohodli na možnosti získať pozemok do vlastníctva obce. Na otázku týkajúcu sa mlyna, obec nemôže zasahovať do súkromného majetku občanov, keďže je na súkromnom pozemku.

Z programu rokovania bol vypustený bod 5.2 prenájom nebytových priestorov na Školskej 448. Prítomný záujemca o prenájom pán Piar bol vyzvaný, aby oboznámil prítomných so svojim podnikateľským zámerom v uvoľnenom nebytovom priestore na Školskej 448. Pán Piar predstavil svoj projekt na výrobu smrekového sirupu a zámer s využitím uvoľneného priestoru. Poslanec Ing. Dundovič oboznámil pána Piara, že bude prizvaný na stavebnú komisiu, bude iniciované stretnutie s obyvateľmi dotknutého bytového domu. Poslanec Ing. Bánik ako predseda stavebnej komisie informoval, že v tejto veci sa bude ďalej jednať.

Pani poslankyňa Pastírová oboznámila prítomných: bol vykonaný prieskum na využívanie sociálneho taxíka, o ktorý je veľký záujem, treba vykonať legislatívne kroky, aby sa tento zámer mohol realizovať aj vo Valaskej. Vyjadrila sa k pozemku, na ktorom stál predmetný mlyn, pozemok aj mlyn boli súkromným majetkom, bolo veľkou chybou, keď sa neodkúpil do vlastníctva obce, mohla v ňom byť zriadená napríklad expozícia o Valaskej. Nebola vôľa bývalého vedenia obce, aby bol mlyn odkúpený do majetku obce. Na otázku pána Holka, či môžu občania vidieť kroniku, starosta informoval o možnosti nahliadnuť do kroniky. Najnovšiu má pani Medvedová - kronikárka u seba. Pani poslankyňa Mgr. Pacerová sa tiež zaujímalala o kroniku, ďalej sa vyjadrila k tomu, že všetkým záleží na mene obce, k zmene účelu využívania budovy bývalého Texasu, vyzvala, aby sa chránili pamiatky obce. Pán Holko - taká istá udalosť, ako sa stala s mlynom, sa stala s chatou a lanovkou na Chvatimechu. Pani poslankyňa Dobrotová informovala, že Texas nebol obecný majetok, ani pozemok pod ním a obec nemohla zasahovať do súkromného majetku. Na záver starosta prítomným poďakoval za účasť na zastupiteľstve a ukončil rokovanie OcZ.

Spracoval Mgr. Roman Hadžega,
prednosta obecného úradu

Vo Valaskej boli krňačkové preteky, o ktorých sa hovorilo v širokom – ďalekom okolí, ba i správy na TV JOJ spomenuli túto parádnu akciu. Zúčastnila som sa a páčilo sa mi.

Moja dcéra Žofka s neterou Dominikou preteká na krňačkách od roku 2005, to je 12 rokov. Medzi časom sa z dcéry stala manželka, matka. Preteky na krniach bol vyskúšať aj jej manžel. Mój syn Jerguš už tiež preteká na krniach. Podporila som s manželom obe deti v tomto nezvyčajnom športe. Veď ich k tomu priviedol môj otec - Jozef Slivka. Ten prvý raz ponúkol Žofke a Dominike tento adrenalinový zážitok. Dal im pod zadok krne a na Vagnári čakal, kým prídu do cieľa. Teslili sme sa, že došli v poriadku, bez úrazu. To, že

K r n e

získali nejaké ceny, bola len čerešnička na torte pri týchto nádherných podujatiach, na ktorých krňačkári žijú ako jedna rodina.

Jerguš sa zúčastnil aj na valaštianskych pretekoch. Žofka nemohla, ale Dominika sa spustila so svojou sestrou. Po pretekoch sme boli všetci v miestnom HPÚ. Hudba, spev, zábava. Šlo sa domov. No a nasledujúci deň? Bolo by aj krne zobrať z krčmy domov. Aké prekvapenie! Krne niet! Kde sú, kto ich len mohol zobrať? Veď za 12 rokov sa nikde na celom Horehroní nič podobné

nestalo, aby zmizli niekomu krne. Ale sme vo Valaskej, kde sa milí Valaštania spamätali a dvaja z nich našli po 12 rokoch svoje údajne stratené a polámané krne a vzali si ich domov, lebo tak to uznali za správne a spravodlivé. Dievčatá za jedným z nich boli. Márne. Síce tento pán nepreteká už 20 rokov, ale krne sú jeho a radšej si ich zavesí nad posteľ alebo prepili na dvoje, lebo ako uznal, sú opravené a niektoré časti vymenené, ako by ich mal vrátiť a nechať na nich ďalej pretekať dievčatá.

Tak aj toto nám – mojej rodine - priniesli prvé krňačkové preteky vo Valaskej.

Silvia Vilhanová

WORLD SHEARING CHAMPIONSHIPS

Isto mnohých z vás zarazil tento názov článku, ale pre informáciu uvádzame, že ide o názov podujatia, ktorého sa zúčastnil a reprezentoval nielen našu obec, ale ako jediný zo Slovenska mladý chalan Marek Marko. Áno, je to tak, v dňoch 8. - 11. februára 2017 sa Marek zúčastnil na Majstrovstvách sveta v strihaní oviec na Novom Zélande. My sme Mareka oslovili a položili sme mu niekoľko otázok, aby nám priblížil toto podujatie a podelil sa s nami o jeho zážitky a dojmy.

Marek, keď sme sa dozvedeli, že si odletel na Nový Zéland, veľmi sme sa tomu potešili. Porozprávaj nám v krátkosti, ako si sa tam dostal, kto ťa vybral?

ZCHOK na Slovensku organizuje každoročne Medzinárodné majstrovstvá v strihaní oviec v Liptovskej Lužnej. Vlani v lete som sa ich zúčastnil a obsadil som druhé miesto a za Slovensko prvé miesto. Týmto umiestnením som sa nominoval na MS na Novom Zélande.

Vieme, že si sa zúčastňoval súťaží v strihaní oviec tu na Slovensku už veľakrát, bola táto tvoja súťaž v zahraničí prvá? Priblíž nám svoje dojmy a postrehy z takéhoto medzinárodného podujatia.

Áno, zúčastnil som sa takéhoto podujatia v zahraničí po prvý raz. Bol to pre mňa veľký zážitok, vidieť na takom veľkom podujatí, akým bolo toto stretnutie, všetkých majstrov sveta v strihaní oviec. Na Novom Zélande je to najväčšie podujatie, ktorého sa zúčastnilo aj veľa návštevníkov.

Nový Zéland ako aj Austráliu volajú krajinou protinožcov, aké boli tvoje prvotné dojmy po prilete do tejto krajiny, čo ťa najviac oslovilo?

Prvý dojem bol, že som po dvoch dňoch letu stál pevne na zemi na letisku Christchurch. Oslovilo ma pekné letisko obklopené krásnou a hlavne čistou prírodou. Na vlastnej koži sme zažili veľmi príjemných a milých ľudí, ochotných pomôcť v každej situácii. Cestou do mesta Invercargill, ktorú sme absolvovali autom dva dni, sme videli neskončné množstvo pamiatok a hlavne veľa zvierat. V tejto krajine aj napriek tomu, že tam prevláda veľa sucha, chovajú veľa oviec a kráv.

Teraz nám v krátkosti priblíž priebeh súťaže, účastníkov, porotcov, ako sa ti strihalo na takomto podujatí?

Súťaž trvala štyri dni, zúčastnilo sa jej 32 krajín z celého sveta. Súťažilo sa v ručnom strihaní, strihacími strojkami, zbieraní vlny, v rýchlostnom strihaní a mimo toho bolo mnoho vedľajších súťaží. Samotná súťaž, ktorej som sa zúčastnil aj

ja, prebiehala v troch kolách, v ktorých sa udeľovali body za čas, kvalitu ostrihania a techniku strihania. Potom najlepších dvanásť strihačov išlo do semifinále. Z nich do finále postúpilo najlepších šesť strihačov. Sú to páni strihači. Pre mňa ako najmladšieho strihača to bola česť, stáť na pódiu s takýmito majstrami.

Vieme, že konkurencia bola silná, tak sa nám pochváľ so svojim umiestnením a výsledkami. Vieme, že cesta na opačný koniec zemegule ako aj samotný pobyt je veľmi finančne náročný, mal si aj nejakých sponzorov, ktorí ti pomohli?

Samozrejme, že konkurencia bola silná, veď ja mám strihanie oviec ako hobby a pre nich je to zamestnanie. Na Novom Zélande chovajú 46 miliónov oviec a tie treba aj ostrihať. Ja som sa umiestnil na 50. mieste, ale získal som veľa skúse-

ností. Hlavný sponzor, ktorý ma aj nominoval na tieto Majstrovstvá bol ZCHOK (Zväz chovateľov oviec a kôz na Slovensku), ktorý mi preplatil letenku, čo nebola malá čiastka. Poďakovať sa chcem aj obci Valaská a rodinným príslušníkom, ktorí mi tiež prispeli financiami, aby som mohol absolvovať túto cestu.

Určite je to skúsenosť na celý život, vieme, že študuješ na vysokej škole v Nitre, aký odbor?

Určite mi táto súťaž, cesta a zážitky dali veľa a nevymažú sa mi z pamäte. Áno, študujem na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre štvrtý rok odbor zootechnik.

Akým smerom by si sa chcel v budúcnosti uberať, vieme, že vaša rodina sa venuje chovu oviec už niekoľko rokov, chceš pokračovať v tejto práci a získané skúsenosti z takýchto podujatí premostiť do ďalšej činnosti v chove oviec a výrobe produktov?

Áno, študujem to, čo ma baví, a týmto smerom chcem aj pokračovať.

Čo plánuješ do ďalšej budúcnosti? Súťaže, aktivity a pod.?

Hlavne doštudovať a samozrejme využiť získané skúsenosti zo súťaže pri strihaní.

Máš aj iné záľuby ako je strihanie oviec?

Moja záľuba je to, čo študujem a všetko okolo zvierat.

Marek, srdečne ďakujeme za rozhovor a za podelenie sa o svoje zážitky z tohto podujatia. Veríme, že sa ti tvoje sny a plány vydaria a budeš pokračovať v nastúpenej ceste. Prajeme úspešné zvládnutie štúdia na vysokej škole a ešte veľa ďalších úspechov na súťažiach, ktorých sa ešte zúčastníš.

A na záver dodám už len pár slov. Je pre nás veľmi potešujúce, keď medzi nami vyrastá aj takáto mladá generácia, ktorá vie, čo chce, ide za svojimi snami a pritom nezabúda ani na históriu a korene našich predkov, čo bolo pre nich dlhé stáročia zdrojom obživy, ale aj naplnením života. V dnešnej pretechnizovanej dobe, keď mnoho ľudí, a zvlášť mladých, zaznáva prácu v pestovateľstve alebo živočíšnej výrobe, je obdivuhodné, že mladý chalan z našej obce už vo svojom mladom veku vie, čo chce, robí to, čo ho baví a inklinuje ku koreňom svojich predkov. Myslím, že môže byť vzorom pre mnohých mladých ľudí, ktorí nevidia, čo so svojím životom. Marek, držíme ti palce, len tak ďalej.

Marika Pančíková

✧ KLUB ✧ POÉZIE ✧

PRI MIESTNEJ KNIŽNICI A. A. BANÍKA VO VALASKEJ

VÁS V RÁMCI MARCA – MESAČIA KNIHY

POZÝVA NA

STRETNUTIE PRI POÉZII

S TÉMOU

LÁSKA V RÔZNYCH PODOBÁCH

15. MARCA 2017

o 16. hodine

V MIESTNEJ KNIŽNICI

ZÚČASTNIŤ SA MÔŽE KTOKOĽVEK

POÉZIA – PRÓZA – VLASTNÁ ČI CUDZIA TVORBA

PRIHLÁSIŤ SA MÔŽETE V MIESTNEJ KNIŽNICI U PANI KRÁLIKOVEJ

Prehľad plánovaných kultúrno-športových podujatí na rok 2017

Marec – mesiac knihy – prehliadka knižnice, besedy, prednášky, čítanie a premietanie rozprávok a povestí

...

15.3. 2017 o 16:00 hod v obecnej knižnici - Podoby lásky – prednes literárnej tvorby

...

5.4. 2017 o 16:00 - Beseda o dielach p. Evy Hančákovej

...

22.4. 2017 o 8:30 - Veľkonočný stolnotenisový turnaj

...

22.4. 2017 o 18:00 v KD vo Valaskej – Koncert Zuzany Smatanovej

28.4. 2017 o 16:00 hod. - Stavanie mája na námestí + program

...

14.5. 2017 o 16:00 hod. - Deň matiek - program detí MŠ

...

Absolventská výstava prác detí ZUŠ vo výstavnej sále KD

...

Basketbalový turnaj

...

Májový koncert – Tanečný orchester Valaská

...

Vyčistíme si obec

...

1.6. 2017 o 16:00 hod. - Deň detí - detský program + súťaže pre staršie deti

...

10.6. 2017 - 46. ročník Festivalu dychových hudieb

...

Futbalový turnaj M. Olerínyho

...

Florbalový turnaj

...

Hasičský turnaj

...

Jánska vatra

...

Splav netradičných plavidiel na Hrone

...

Volejbalový turnaj

...

73. výročie SNP – pietny akt kladenia kytíc

...

5. ročník nohejbalového turnaja

...

Súťaž v pečení harule

...

Kultúrna jeseň 2017

...

Beseda s lekárom v knižnici

...

Večer poézie – recitovanie - knižnica A. A. Baníka

...

Mikuláš

...

Živý betlehem

...

Vianočný koncert ZUŠ + hosť, výstava prác žiakov ZUŠ

ZUZANA SMATANOVÁ

22.4.2017
18:00 hod.

V Kultúrnom dome
vo Valaskej

Predaj vstupeniek
v knižnici

Vstupné 11€

Technické služby Valaská

Dňom 1.1.2017 bola v našej obci zriadená nová príspevková organizácia obce s názvom Technické služby Valaská. Technické služby boli zriadené Obecným zastupiteľstvom obce Valaská uznesením č. 387/2016 zo dňa 23.11.2016. Nová príspevková organizácia je právnickou osobou obce (obec je zriaďovateľ), ktorej menej ako 50% výrobných nákladov bude pokrytých tržbami a ktorá je na rozpočet obce zapojená príspevkom. Platia pre ňu finančné vzťahy určené zriaďovateľom v rámci jeho rozpočtu. Základné pravidlá fungovania a hospodárenia organizácie sú uvedené najmä v zákone č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Rozpočet obce, v ktorom je zahrnutý aj rozpočet príspevkovej organizácie, bol schválený poslancami obecného zastupiteľstva na zasadnutí dňa 14.12.2016 uznesením č. 404/2016. Základným dokumentom organizácie je Zriaďovacia listina Technických služieb Valaská, ktorá obsahuje zákonom stanovené údaje (schválená obecným zastupiteľstvom), ďalej je to pridelenie čísiel IČO (50623664) a DIČ (2120392065).

Technické služby boli zriadené najmä z dôvodu plnenia úloh pre našu obec a predmetom hlavnej činnosti do budúcnosti bude oprava a údržba miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, verejného osvetlenia a miestneho rozhlasu v obci, zimná údržba ciest a chodníkov, údržba verejnej zelene, čistenie obce, nakladanie s biologicky rozložiteľným odpadom, oprava a údržba majetku vo vlastníctve obce, súčinnosť pri príležitosti sviatkov, osláv a podujatí v obci a rôzne ostatné služby súvisiace s technickým fungovaním obce. Okrem hlavnej činnosti obecné zastupiteľstvo súhlasilo s vykonávaním podnikateľskej činnosti príspevkovej organizácie v rozsahu oprávnení na výkon podnikateľskej činnosti, ktorá sa bude vykonávať pre ostatné fyzické a právnické osoby ako napr. nákladná cestná doprava do 3,5 tony, vodoinštalatérska a kúrenárstvo, správa a údržba bytového a nebytového fondu, uskutočňovanie stavieb, podnikanie v oblasti s iným ako nebezpečným odpadom, diagnostika kanalizačných potrubí a čistenie kanalizačných potrubí a pod. Tieto činnosti sú uvedené v osvedčení o živnostenskom oprávnení.

V súčasnosti má organizácia 12 zamestnancov, ktorí sú rozdelení na úsek dopravy (4 zamestnanci), úsek údržby a výstavby (4 zamestnanci), úsek odpadov (2 zamestnanci), ekonómka a riaditeľ. Okrem týchto kmeňových zamestnancov máme ešte dvoch pracovníkov zamestnaných na dohodu o výkone práce, ktorí zabezpečujú prevádzku čističky odpadových vôd v materskej časti obce a opravu a údržbu verejného osvetlenia a miestneho rozhlasu v obci. Všetci zamestnanci prešli do organizácie formou delimitácie, a to dohodou o prechode práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov v súvislosti s prechodom činností zamestnávateľa v súlade s § 28 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce. Prechod zamestnancov sa uskutočnil zo spoločnosti VALBYT, s. r. o. a z obce Valaská, pričom

všetky práva a povinnosti z pracovnoprávných vzťahov prešli z pôvodných zamestnávateľov na novú organizáciu.

V súčasnosti sa uskutočňujú všetky administratívne úkony spojené so zriadením organizácie, zavádzanie systémov účtovníctva, miezd a personalistiky, povinného zverejňovania a pod. Príspevkovej organizácii bol do správy zverený dlhodobý nehnuteľný majetok obce, ide o budovu na ulici Hronská č. 423 (budova, v ktorej sídli aj VALBYT, s. r. o.). Na tejto adrese je zriadená aj prevádzka Technických služieb (kancelária). Do správy príspevkovej organizácie prešla aj budova drobných prevádzkarní na ulici Hronská č. 422, v ktorej sú garážované najmä dopravné prostriedky. Uskutočňuje sa tu separovaný zber, zber drobného stavebného odpadu a nachádzajú sa tu aj pracovné dielne. Okrem nehnuteľného majetku bol príspevkovej organizácii zverený do správy aj dlhodobý hmotný majetok obce (dopravné prostriedky, technické a technologické zariadenia vo vlastníctve obce). V budúcnosti by sme chceli zriadiť webovú stránku Technických služieb, kde budú uvedené naše základné dokumenty, informácie o organizácii, kde by sa občania obce mohli aj elektronicky zapájať svojimi pripomienkami, podnetmi k rôznym problémom, k poruchovým a havarijným stavom, ktoré trápia našu obec. Všetci si uvedomujeme, že infraštruktúra, inžinierske siete a celkový technický stav našej obce je už pomerne starší, vzniká veľa porúch, či na kanalizačných potrubíach, miestnom rozhlase, verejnom osvetlení, v budovách a priestoroch vo vlastníctve obce a aj v priestoroch bytových a rodinných domov, ktoré sú vo vlastníctve občanov. Preto je pre mňa dôležité, aby sme vlastnili také technické a technologické zariadenia, aby sme mohli rýchlo a hlavne spoľahlivo zasahovať najmä pri havarijných stavoch.

Mesiac január a začiatok februára nás zaškoliť (previerka našej pripravenosti) počas zimnej údržby ciest a chodníkov, nakoľko sme mali bohatšiu nádielku snehu a aj následný vznik klzkých povrchov ciest a chodníkov z dôvodu denných plusových teplôt a následných nočných mrazov. Na pluhovanie snehu sme mali

nasadené 4 mechanizmy (traktor so zadným pluhom, Gehl, multikáru s čelným pluhom a Komatsu). Snažili sme sa v nočných hodinách zabezpečiť zjazdnosť najmä hlavných ciest v obci a postupne sme sprejzdňovali aj ostatné cesty a chodníky. Snažili sme sa reagovať v čo najkratšom čase na sťažnosti a pripomienky občanov, ktoré súviseli so zimnou údržbou a posypom. Naša obec je dosť rozsiahla (okrem novej časti máme aj materskú časť a Piesok) a niekedy je veľmi ťažké zabezpečiť, aby sme v jednom čase boli na viacerých miestach. Také základné kompletné odpratanie snehu z hlavných a vedľajších ciest a z chodníkov trvá cca. 4 až 5 hodín (kompletné dočistenie ďalšie hodiny), takže pri intenzívnom snežení je to niekedy dosť náročné. Poprosil by som niekedy u občanov o trpezlivosť a zhovievavosť. Mesiac január nás prekvapil okrem nádielky snehu aj pomerne nízkymi teplotami, ktoré pretrvávali celý mesiac v nočných a aj denných hodinách. Z tohto dôvodu vznikalo viacero porúch na vodovodných potrubíach. Najväčšia bola hneď v úvode nového roku v areáli ZŠ, kde došlo k poškodeniu hlavného potrubia. Z dôvodu nízkych teplôt sa nemohlo v piatok večer uskutočniť uzavretie prívodu vody, nakoľko by hrozilo, že v nočných hodinách by došlo k zamrznutiu vodovodného potrubia súvisiaceho s poruchou. Na odstránení poruchy pracovali zamestnanci STVPS a technických služieb v sobotu od skorých ranných hodín pri teplotách pod -20oC. V priebehu poobedňajších hodín bola porucha odstránená. Následkom úniku vody počas celej noci vzniklo najmä pred budovou druhého stupňa množstvo ľadu. Na odstránení ľadu sme intenzívne pracovali počas soboty a nedele z dôvodu pondelkového nástupu žiakov do školy. Okrem tejto poruchy pravidelne dochádzalo k zamrznutiu vodovodných potrubí (ZUŠ, dom smútku, rodinné a bytové domy), kde sme sa snažili dostupnými technologickými zariadeniami odstraňovať poruchy. Som rád, že sa nám väčšinou podarilo znovu obnoviť prívod vody.

Na záver chcem uviesť naše telefónne čísla, na ktorých nás zastihnete: 0904 610 372 (riaditeľ) a 0907 090 890 (NONSTOP havarijná služba – vodoinštalatérska a kanalizácia).

*Ing. Martin Havaš
riaditeľ Technických služieb Valaská*

Technické služby Valaská

*Mali možnosť predviesť sa nám v plnej paráde. Zima bola zodpovedná a aj posledný januárový týždeň nám všetkým svojou snehovou nádielkou dal zabráť. Uvolniť dvory, prístupové cesty, priestory pred činžiakmi. Postrehla som, že zimnú údržbu novou multikárou realizovali technické služby aj nočnou hodinou. Bolo 23:30 hod, keď prefrčali cestou Pod Lipovou. **No snažili sa. Ďakujeme. Nech sa vám darí k spokojnosti nás občanov aj naďalej, lebo ste pod drobnohľadom!** Nevieť posúdiť, či bola spokojnosť vo všetkých kútoch Valaskej, nejaké šumy som zachytila..., ale nikdy nie sú všetci spokojní. Ak sa chce, vždy sa niečo nájde. Ešte vyriešiť dilemu, čo s toľkým snehom. Pamätám sa, nebolo to až tak dávno, keď nadšenci vystavali zo snehu lyžiarsku dráhu na námestí a zorganizovali preteky. Bolo to pekné podujatie.*

Všimla som si, že ľudia odpratávali sneh z dvorov ku plotom popri ceste, kde ani nie sú rigoly. Môže sa nám to vypomstiť, najmä tam, kde sa už ploty nakláňajú (Cesta Pod Hrbom).

Ešte ma zaujala pracovná čata Kupčokovcov. Videla som ich neraz pracovať v okolí školy, tiež Pod Lipovou, keď odpratávali sneh okolo zberných nádob na separovaný odpad. Keby tak usilovne pracovali všetci VPP, Valaská by lepšie vyzerala. Všimla som si ich preto, lebo tadiaľ chodím, možno aj iní pracujú zodpovedne... Posúďte to, milí spoluobčania, sami a dajte nám do hlásnika vedieť.

Mgr. M. Pacerová

Čo rozprávali pamätníci

O DOLNEJ KRČME

V starej Valaskej, v časti nazývanej „Dedina“, poniže kaplnky (dnes tretí dom severne od Krčmy u Pltníka), bola oddávna „Dolná“ krčma.

Dolnú krčmu vlastnila rodina Rappensbergerová. Ľudia si toto priezvisko skrátli na Berger, alebo Perger. (Kronikár Anton Kúdelka zapísal správne priezvisko ku fotografii domu v kronike – albume).

Krčmári boli majetní ľudia. Hovorila o tom aj pomníky v cintoríne. Vľavo od vchodu do kostola je kovaná ohrádka a v nej dva hroby. Otec, Gustáv Rappensberger, a jeho dcéra Mariška, (*1880 +1901), ktorá umrela v dvadsiatom prvom roku svojho života. Socha anjela nad jej hrobom je neprehliadnuteľná. Žena krčmára zostala sama. Z rozprávania pamätníkov, že sa chodilo do krčmy ku „Pergerke“ je zrejmé, že túto prevádzkovala aj ako vdova. Spomína ju aj farár Rudolf Bobok, keď do kroniky *História domu* zapísal situáciu v obci po skončení 1. svetovej vojny: „Niektorí z bojišťa prišli, duchom boľševickým napáchnutí vojaci, zle vysvetľujúc si slobodu, 4. a 5. novembra po krčmách rabovali. Rabovali aj vdove Márie Rappensberger krčmárky, víno a liehovinu.“ Niektorí krčmári v tom čase ukončili živnosť, popredali majetky, odsťahovali sa z obce.

Ďalší zápis v kronike, týkajúci sa spomínanej krčmárky je nasledovný: „240 k (korún), základinu na jednu tichú sv. omšu za st. Máriu Rappensberger vo valaštianskom kostole odhaviť sa majúce. Úrad pod číslami 1941/929 a 1949/929 prijat a potvrdil.“

KRČMA U DOLNÍKOV

V tridsiatych rokoch min. storočia sa do Valaskej prisťahovala zo Zvolena rodina Dolníková. Kúpili „Dolnú“ krčmu aj s koncesiou na jej prevádzkovanie. Noví majitelia, Jozef Dolník s manželkou Alžbetou, túto zveľadili, vraj prevádzkovali aj kasíno. Tieto priestory navštevovali osoby z „lepšej“ spoločnosti. Pri kartách sa schádzali ako učiteľia, tak aj obchodníci, či vtedajší farár, ktorý bol mimochodom aj poľovníkom. Man-

Krčma U Dolníkov – štvrtá stavba vpravo

želia Dolníkovci mali dve deti. Syn Eugen pracoval ako štátny úradník v Brezne a bol v tých časoch v našej obci kronikárom. Dcéra Albína učila žiačky obecnej ľudovej školy ručným prácam. Bola to aj skvelá huslistka. Spolu s dirigentom Matičného spevokolu Arpádom Almássym tento sprevádzali hrou na husle. Organizovali hudobné vystúpenia aj s ďalšími muzikantmi. V roku 1930 sa Albína Dolníková vydala za mládenca zo susedstva, za valaštianskeho historika Ernesta Lauberta. Po 2. svetovej vojne krčmu u Dolníkov prestali prevádzkovať.

Novú krčmu zriadil Jozef Štefánik – Gucer v svojom dome, vľavo od kaplnky, z druhej strany cesty.

V zápisnici obce sú o tejto krčme uvedené len nasledovné dve vety: „Po prechode frontu prevzal koncesiu krčmy u Dolníkov Jozef Štefánik. Predával vo svojom dome u Gucerov po dobu štyroch mesiacov.“

Či to bolo skutočne len takú krátku dobu, nevedno. Podľa rozprávania pamätníkov tam hrávala miestna kapela. Jeden z muzikantov, Ján Krupa *Bunco*, hráč na klarinet a saxofón vo svojom denníku zaznamenal texty pesničiek – častušiek, ktoré sám skladal. Spomína v nich peknú a šikovnú krčmárku Elziku, ktorá sa páčila všetkým chlapom.

Ako si spomína moja mama, Mária Bániková, na detské roky prežité v dedine oproti krčmy U Dolníkov

„Moja staršia sestra a ja sme sa narodili v dome starých rodičov v strede dediny. Oproti, z druhej strany cesty bolo Pohronské družstvo u Burgerov / obchod u Schwartzov/ a tiež krčma U Dolníkov.“

V kamennom domčeku starých rodičov so šindľovou strechou, ktorý pozostával z kuchyne a izby, sme bývali siedmi. Rodičia, starí rodičia, ujo - mamin brat a my - dve deti. Stará matka sa ako vdova vydala druhý raz, tiež za vdovca. Bol to dobrý človek a všetci sme ho volali tatko. Často k nemu chodili na návštevu jeho dospelí synovia z prvého manželstva, a tiež starší bratia našej mamy. Tatko mal narezané šviháre - pásy z brestovej kôry, z ktorých varil čaj. Jeden kus skrútil na dno hrnca a zalial vodou. Pokým voda zvrela, poslal nás s mojou staršou sestrou do krčmy s dva decovou „ťapkou“ /fľaštičkou/ kúpiť rum. Za posluhu nám dal na limonádu. Bola v sklenených fľaškách a ako uzáver slúžila gulička, ktorú bolo treba vtlačiť dnu.

Do krčmy bol vchod spredu s verandou lemovanou úzkymi drevenými doštičkami. Na dverách bol zvonček, aby krčmárka, vdova Alžbeta Dolníková, počula dožadú do bytu, že prišiel zákazník. Šenk vyzeral ako v starých filmoch, obitý latkami.

Pokým sme prišli s rumom, tatko dal do rúry múraného šporáka napieť krumpľe. Upečené vybral na slamienu a poháľal nimi, aby sa z nich olúpala prihorená šupka. So sestrou sme si sadli na vysoký prah, ktorý bol medzi kuchyňou a izbou. Tatko pred nás postavil stolček a na drevený „vahančok“ nám odsypal z upečených krumpľov. Potom ponúkol chlapov, nalial im brestového čaju s rumom a začalo rozprávanie. Tatko si zaspomínal na časy 1. svetovej vojny, ktorú ako vojak prežil na fronte. Potom zaspomínal na ťažkú prácu v „šlôgu“, kde so svojimi volkami sťahoval stromy v ťažkých a nebezpečných terénoch. Synovia zas porozprávali o práci vo fabrike a o poľovníckych zážitkoch.

To boli naše rozprávky, lebo rodičia museli večer obriaďiť statok v maštali. Keď mama podojila kravy, naliala nám zo „šochtára“ do hrnčekov teplého mlieka a uložila nás spať.

Naši mladší súrodenci sa narodili už v novom dome, ktorý si rodičia postavili na „Tehelni“ (dnes Partizánska cesta na sídlisku).“

Zapísala Mária Luptáková

Manželia Dolníkovci, sediaci. Za nimi stojí dcéra Albína s manželom Ernestom Laubertom.

Nebudme leniví, separujme!

Neexistujú dôvody netriedenia odpadov a ani akýkoľvek negatívny dopad triedenia.

Triedenie nepomôže len životnému prostrediu, ale aj nám.

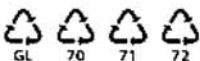
MODRÉ KONTAJNERY

Noviny, časopisy, kancelársky papier, reklamné letáky, krabice, kartóny, katalógy, papierové obaly.

Nevhadzuje sa:

mokrý, mastný alebo znečistený papier, asfaltový, dechtovaný papier, vrstvený papier s iným materiálom, vata, papierové utierky, použité plienky a hygienické potreby, alobal, obaly z mlieka, plastové fólie.

Krabice poskladať, prípadne stlačiť na minimum,
noviny a časopisy pri veľkom množstve zviazať.

ZELENÉ KONTAJNERY

Nevratné obaly zo skla od nápojov, sklenené nádoby, tabuľové sklo, sklenené črepy, poháre zo zaváranín.

Nevhadzuje sa:

porcelán, keramika, autosklo, zrkadlá, TV obrazovky, sklobetónové tvárnice, varné a mliečne sklo, žiarovky, žiarivky, výbojky (elektroodpad).

ŽLTÉ KONTAJNERY

PET fľaše, čisté plastové fľaše od octu, potravinového oleja, sirupu, kozmetiky, čistiacich a hygienických potrieb, plastové fľaše od prípravkov na ošetrovanie a ochranu rastlín, čisté **TETRAPACKY** od mlieka, džúsov, masla, pomazánok, kečupu, polyetylénové obalové fólie, plastové hračky a plastové kuchynské predmety, boby, sane, plastové bandasky, vaničky, misky, dózy, kvetináče, vedrá, plastové stoly, stoličky, prepravky, debničky, koše, polyetylénová fólia čistá bez blata, tašky „igelitky“, plastové a polystyrénové tácky, kovové obaly, konzervy, kovové výrobky a súčiastky, alobal, nápojové plechovky.

Nevhadzuje sa:

novodurové rúrky, obaly od nebezpečných látok (motorových olejov, chemikálie, farby), kovové obaly kombinované s iným obalom, ako napr. zubné pasty, obaly silne znečistené zeminou, olejom, potravinami, farbou, polystyrénové obaly, obaly kombinované so sklom, kovom, polyetylénovou fóliu s textilom (tašky a obrusy s tkanou textíliou, obaly z jedov a výbušnín, gumolit, linoleum, obuv a ošatenie, obaly z liekov).

PET fľaše stlačiť na minimum, plasty nesmú obsahovať iné materiály, obaly musia byť bez obsahu! Plasty nekladajú do ďalších obalov, tašiek a neviazať!

Pneumatiky – odovzdať v predajni alebo autoservise pri kúpe nových pneumatík.

BIELE KONTAJNERY

Obnosené šatstvo, odevy, bielizeň, textilie, obrusy, utierky, handry, priadze, hračky, obuv, môže byť zabalený v igelitovom obale.

Nevhadzuje sa:

hrubo znečistený textil (olejom, hlinou, farbou), koberce.

Ing. Miriam Murínová,
odborná referentka OčÚ

Novinka vo Valaskej

Občania našej obce sa môžu od 1.3.2017 zapojiť do zberu použitých **kuchynských olejov** z domácností. Na zbernom dvore na Hronskej ulici je na to umiestnená zberná nádoba, do ktorej vložia použitý kuchynský olej (z fritovania, pečenia, grilovania a podobne) v uzatvorenej PET fľaši.

Prečo je dôležitý olej zbierať?

1. Použitý olej obsahuje karcinogény, ktoré prispievajú k vzniku rakoviny. Pri jeho vylievaní do voľnej prírody znečisťujeme pôdu, vodu a ohrozujeme tak svoje zdravie. Cez pôdu a vodu sa do vypestovanej zeleniny alebo ovocia dostávajú zdravie ohrozujúce látky.
2. Recykláciou použitého oleja sa obmedzí znečisťovanie povrchových a podzemných vôd.
3. Použitý jedlý olej upcháva žumpu, kanalizáciu a slúži ako potrava hlodavcom.
4. Použitý olej je možné plnohodnotne využívať na výrobu biopalív, čím sa znižuje závislosť na rope.

AKO SA MÔŽE VYUŽIŤ?

Prepálený kuchynský olej je možné recyklovať a následne vyrobiť z neho ekologické palivo (pohonnú zmes). Energia vyrobená z bionafty je omnoho lepšia pre naše životné prostredie, pretože sa jej spaľovaním uvoľňuje do ovzdušia podstatne menej CO₂ emisií ako pri fosílnych palivách.

- **1 liter benzínu alebo motorového oleja znečistí 5 miliónov litrov vody**
- **1 liter prepáleného kuchynského oleja znečistí 1 milión litrov vody**
- **z 1 litra prepáleného kuchynského oleja sa dá vyrobiť 1 liter bionafty**
- **1 občan za rok spotrebuje približne 5 l kuchynského oleja**

Keďže na Slovensku žije viac ako 5 miliónov obyvateľov, hovoríme potom o miliónoch litrov tejto suroviny.

Použitý kuchynský olej býva obvyčajne súčasťou komunálneho odpadu a môže preto spôsobiť závažné škody na životnom prostredí.

Ing. Miriama Murínová
odborný referent

O čom rokovala komisia pre sociálne veci a školstvo

Pre informovanosť občanov chceme, aby ste vedeli o problémoch, ktoré riešime. Nechcem uverejňovať celú zápisnicu, lebo treba dať priestor aj ostatným prispievateľom.

Zo zápisnice vyberám úlohy, ktoré odporúča komisia riešiť vedením obce:

Stále pretrváva úloha z 25.8. 2016 – majetkovo vysporiadať byty na Hronskej 22. Ide o majetok obce a ten by mal byť v poriadku.

Odpoveď občanovi Stipankovičovi napíše p. Pastírová do VH.

Členka komisie p. Libuša Oláhová sa skontaktuje so splnomocnencom vlády pre menšiny a budeme hľadať možnosti pre našu rómsku menšinu.

Vyvolať jednanie obce Valaská s vedením Slovenskej pošty o možnostiach správnej dodávky

poštových zásielok podľa požiadaviek občanov miestnej časti Piesok.

Pre činnosť sociálneho taxíka je potrebné vypracovať VZN, alebo Dodatok k VZN o dotáciách na prevádzku sociálneho taxíka, aby sme túto službu mohli poskytnúť občanom už od 1.7. 2017.

Zabezpečiť uprednostnenie opatrovateliek pri výdaji stravy – už je zabezpečené.

Prihlásiť obec na výzvu VUB na zlepšenie a zveladenie verejných priestranstiev, čo je aktuálne do 28.2. 2017.

Tolko zo zasadnutia komisie. Dúfam len, že naše zápisy z komisií vedenie obce dôkladne číta a vážne sa nimi zaoberá, lebo niekedy sa mi zdá, že si zápisy len založia, bez vyriešenia problémov.

B. Pastírová - predsedníčka komisie

Ku Dňu učiteľov...

aj pre rodičov

Múdrosti o deťoch

Deti sa učia podľa toho, ako žijú:

Ak dieťa žije **s kritikou**,
učí sa **odsudzovať**.

Ak dieťa žije **s nevraživosťou**,
učí sa **bojovať**.

Ak dieťa žije **s posmechom**,
učí sa **byť ostýchavým**.

Ak dieťa žije **s hanbou**,
učí sa **cítiť vinným**.

Ak dieťa žije **s toleranciou**,
učí sa **byť trpezlivým**.

Ak dieťa žije **s povzbudením**,
učí sa **sebadôvere**.

Ak dieťa žije **s chválou**,
učí sa **oceniť**.

Ak dieťa žije **s čestnosťou**,
učí sa **spravodlivosti**.

Ak dieťa žije **s bezpečnosťou**,
učí sa **mať dôveru**.

Ak dieťa žije **so súhlasom**,
učí sa **mať rád seba**.

Ak dieťa žije **s akceptovaním a priateľstvom**,
učí sa **nachádzať vo svete lásku**.

/Dorothy Lew Nolte/

**Občianske združenie
klubu biatlonu
by chcelo poprosiť
svojich priaznivcov o darovanie
2% dane na skvalitnenie prípravy:**

IČO: 31936938

Občianske združenie

Klub biatlonu Valaská Osrbľie

Vršok 234

976 45 Osrbľie

Búrky nad Tatrami

(k 173. výročiu našej hymny)

Nad Tatrou sa blýska,
hromy divo bijú...
Nie, nejde o prírodný úkaz,
mám na mysl našu štátnu hymnu.

Slováci od vekov
museli zväzdať ťažký boj
o svoje miesto pod slnkom.
Poháňaný rebéliou
už od pradedov našich dedov...
A ešte stále sa
nad krásnou Tatrou blýska
a hromy divo bijú.

Dokedy ešte...
dokedy sa bude blýskať nad Tatrami?
Čia je to vina,
že v 21. storočí
sa v nastavenom zrkadle
nemôžeme sami sebe pozrieť do očí
a cez ne na dno Slováckovej duše?
Čia je to vina,
že to v nás ešte stále vrie,
že nás stále niečo ťaží, tlačí, zvieria...

Je to v nás.

Sme to my sami.

Máme v sebe to besné zviera
a treba to dostať von.

**Je málo lásky medzi nami,
aby sme dokázali prijať s pokorou
ten vzácny dar.**

Prekrásnu krajinu

s vencami hôr a lesov plných zveriny,
hlbokými dolinami so vzácnou kve-
tenou,
živými bystrinami a pokojnými rie-
kami,
žirnými rovinami, úrodnými poliami,
liečivými prameňmi, tajomnými
jaskyňami.
Na takom malom kúsku zeme toľko
krásy!
Ach, treba nám dozrieť, dospieť v
sebe asi,
aby sme dokázali žiť tak, ako sa v
Biblii píše:

**Milovať budeš bližného svojho, ako
seba samého.**

A potom to príde:
Začneme si vzájomne nezištne po-
máhať,
stane sa pre nás samozrejším
vyrovnanie medzi dávaním a bráním,
pochopíme, že len to, čo dávame
my sami,
sa nám znásobené vracia.
Očistíme svoju myseľ od jemno-
hmotnej špiny.

Začneme odpúšťaním sebe, aj
druhým.

**S úctou sa pokloníme našej dote-
rajšej hymne.**

Za to, že nám dlhé roky slúžila.
S vďačnosťou v srdci,
že nás burcovala vtedy,
keď to bolo treba,
v časoch zlých, plných biedy,
útlaku a utrpenia,
v časoch temna.

A nad Tatrami bude blýskanie len
prírodným javom
a zaznie nová hymna
pre slovenské dcéry a jej synov:

**„Aká si mi krásna, ty rodná zem
moja.**

**Krásne i tie hory, kol teba čo stoja.
Krásne je i nebo nad tými horami.
Žehnám ťa, vítam ťa vďačnými
slzami.“**

S nadšením ju budeme spievať
všetci.

S jasavou vďakou za krásnu
krajinu,
za rodnú hruď, ktorú si budeme
ctiť a vážiť,
aby sme na nej mohli šťastne žiť.

**Ošetríme tvoje rany, ty rodná zem
naša,**

**ktoré sme ti spôsobili my sami:
závisťou, nenávisťou,
zlým chcením, zlými vzťahmi.**

**Využívaním chladného rozumu
bez citu**

na chamtivé ciele a zisky.

**Zapredali sme ťa, naša rodná,
mamonu a zmaru.**

**Rozpredali, čo sa dalo,
márnivým oligarchom.**

**To málo, čo nám zostalo,
viedlo iba k sporom.**

**Láska, mier, pokoj a šťastie
zavládnu nad krajinou.**

Raz to určite príde, musí prísť,
keď nad chladným rozumom
bude vládnuť prejav ducha, cit,
ktorý nás povedie
ku skutočným hodnotám a hrdin-
ským činom.

V našej vlasti bude radosť žiť.

/Mapava/

JUBILANTI

*Čas je neúprosný, znovu o rok starší sme,
čas je milosrdný, rovnako zostarli i ľudia vókol nás,
čas je hospodárom života, nestojí, počuť ozvenu
jeho krokov, chceme ho na chvíľu zastaviť a
stihnúť vám zaželať, aby ste vždy mali čas -
na čas a na krásy jeho momentov,
nežiť v jeho tieni, ale byť na priedomí života
ten najdlhší a najkrajší čas, ktorý vám osud nadelil.*

Mária Sedliaková, 85	Emília Gibalová, 75
Anton Kuzma, 85	Augustín Slušniak, 75
Tibor Amrich, 80	Ida Kováčiková, 75
Ján Varga, 80	Mária Nemcová, 75
Amália Vrábliková, 80	Emília Pružinová, 75
Alena Bániková, 80	Július Pitlovič, 75
Mária Mihálová, 80	Alžbeta Haviarová, 75
Ján Pepich, 80	Drahoslava Štefanovičová, 70
Ján Janek, 80	Katarína Dolinská, 70
Janka Pekárová, 75	Dušan Mojžiš, 70
Erika Valovčanová, 75	Alžbeta Bullová, 70
Júlia Eremiášová, 75	

NARODILI SA

*Maličké zlatičko prišlo na svet,
maminke objatie a do rúk kvet,
krehká je chvíľa, tak ako dieťa,
nech sila a láska mu na ceste svietia...*

01.01.2017 – Timotej Šuchaň

07.01.2017 – Timea Pokošová

26.01.2017 – Kristián Šluch

26.01.2017 – Katarína Högerová

20.01.2017 – Miriam Baranová

12.02.2017 – Zuzana Fašková

ROZLÚČILI SME SA

Smutné oči, v nich ukradnutý z duše tieň, odrážajú
zármuťok, pre ktorý skončil sa ten sen. Len zhasnuté
šťastie, uväznený srdca smiech zostávajú v pamäti, sťa
spomienka mnohých liet.

+ 04.01.2017 – Mária Kaiserová (*07.11.1933)

+ 08.01.2017 – Zdeno Kokavec (*01.01.1951)

+ 11.01.2017 – Margita Kováčiková (*27.01.1932)

+ 16.01.2017 – Vladimír Parobek (*23.01.1941)

+ 30.01.2017 – Elena Macul'ová (*30.04.1940)

+ 31.01.2017 – Mária Debnárová (*24.02.1940)

+ 02.02.2017 – Ján Harvan (*11.04.1975)

+ 21.02.2017 – Ladislav Kohút (*29.09.1934)

+ 24.02.2017 – Stanislav Slivka (*04.11.1940)

+ 26.02.2017 – Ján Krištek (*11.08.1945)

SPOMIENKY

Zavrel si oči, srdce ti prestalo biť, nestihol si sa ani rozlúčiť. Hoci si odišiel a niet ťa medzi nami, v našich srdciach zostaneš a budeš stále s nami.

Dňa 23. februára sme si pripomenuli smutné prvé výročie úmrtia nášho syna

Ivana Wágnera.

S láskou spomínajú rodičia, družka, deti a súrodenci.

Spomienku na p. Ivana Wágnera sme už uverejnili v predchádzajúcom čísle. Nakoľko nedopatrením nebola spomienka uverejnená v plnom znení tak, ako si to príbuzní želali, spomienku na p. Ivana Wágnera uverejňujeme ešte raz a za chybu spôsobenú pri kompletizovaní všetkých spomienok pred daním do tlače sa príbuzným ospravedľujeme.

Redakčná rada

Mama je len jedna. Chýbaš...

Pred piatimi rokmi nás 8. marca vo veku 74 rokov navždy opustila naša mama

Anna Laššáková.

Spomíname a ďakujeme.

Deti Janka, Jožko a Jaro s rodinami.

Ten, kto ťa poznal, spomenie si, ten, kto ťa mal rád, nezabudne.

Dňa 12.03.2017 uplynie 10 rokov, čo nás opustil môj manžel, otec a starý otec

JUDr. Ján Kormanský.

S láskou spomína manželka, synovia Ján a Peter s rodinami.

Srdce unavené prestalo biť, nebolo lieku, aby si mohol žiť. Čas plynie, život ide v diaľ, nám po tebe zostala len veľká bolesť a žiaľ.

Dňa 14.3. 2017 si pripomenieme rok, čo nás opustil

Ondrej Nemec.

Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.

S tichou spomienkou k tvojmu hrobu chodíme, pri plameni sviečky sa za tebou modlíme. Ďakujeme za všetko, aj keď už nie si medzi nami. V našich srdciach zostaneš stále s nami.

Dňa 16. marca si pripomeniem smutné piate výročie, kedy nás navždy opustil náš drahý manžel, otec, starý otec, brat a švager

Jaromír Rafaj.

S úctou a vďakou spomína celá rodina.

Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.

Veci, ktoré si v živote dokázal, všetko, čo si pre nás urobil, nám zostane hlboko ukryté v našich srdciach.

Dňa 20. marca uplynie 5 rokov, ako nás navždy opustil náš milovaný manžel, otec a starký

Vladimír Litvinenko.

S láskou a úctou spomínajú manželka, dcéra, syn, vnučka a ostatní príbuzní.

Ďakujeme všetkým, ktorí na neho nezabudli.

Už ťa neprebudí slnko, ani krásny deň, na valaštianskom cintoríne spíš svoj večný sen. Len sviecu horiacu a krásnu kyticu na hrob ti môžeme dať a na krásne prežité roky s tebou spomínať.

Dňa 22. marca si pripomenieme prvé smutné výročie, čo nás navždy opustila naša mama a stará mama

Justína Macíková.

S láskou spomínajú syn Ladislav, dcéry Eva a Adrika s rodinami.

Hoci si odišla a niet ťa už medzi nami, v našich srdciach zostaneš navždy s nami. Tam, v raji nebeskom pokoj večný maj, buď naším anjelom a na zemi nás stráž.

Dňa 2. apríla uplynú 3 roky odvtedy, ako nás opustila naša drahá

Monika Spišiaková, rodená Balogová.

S láskou a úctou spomínajú otec, sestry, švagrovia, neter Lucka, synovci Jožko a Jakub.

Naším milovaným

Posielam pozdrav do Neba
všetkým tým našim blízkym,
ktorí nás predišli do cieľa
a chránia nás – z nebeskej výšky.
Ó, Bože, Otče, Ty dobre vieš,
akí nám boli vzácní...
Aj v týchto pre nás ťažkých dňoch
Ti patrí veľká vďaka,
že si nám doprial spoznať ich,
byť ľúbení, tešiť sa s nimi zo života.
Od dnes ich môžeme cítiť
vo vánku vôkol,
vnímať ich srdcom,
zrak náš ich svet už nezachyti...
A predsa budú stále s nami,
naši drahí a milovaní.
Každý z nás prejde pozemskú púť,
zakopne neraz a spadne.
Naši vzácní anjeli
strážiať nás budú na zemi,
kým v našej svieci
plameň nedohori a nevyhasne.

Zuzana Pribylová

Obchodná akadémia v Brezne. Nech sa páči, vstúpte!

To je ona, „obchodka“ - moja škola, moja izba, môj druhý domov.

Škola s dobrým menom, vie komunikovať, vytvárať a udržiavať dobré vzťahy s rodičmi, inštitúciami. Dokáže uspokojiť potreby žiakov a rodičov. Škola pracuje v rámci Európy na rôznych medzinárodných projektoch, a tým rozširuje možnosti pre našich žiakov sa zamestnať po ukončení štúdia v rôznych oblastiach, či už v štátnej správe, na ministerstvách, v súkromnej sfére, v leteckej spoločnosti.

Obchodná akadémia vám ponúka v oblasti odbornej prípravy možnosť zapojiť sa do programu Aplikovaná ekonómia v spolupráci s mimovládnu organizáciou Junior Achievement Slovensko formou štúdia voliteľného predmetu, v rámci ktorého v škole pôsobia študentské spoločnosti.

Organizácia Junior Achievement Slovensko týmto programom v spolupráci so školou poskytuje moderné ekonomické vzdelávanie. Firma UNITY JA, ktorá vám pomôže sa zorientovať v podnikateľskej oblasti. Firma získala online učebnice ekonómie s certifikátom a aj vy môžete získať certifikát podnikateľských zručností, v rámci medzinárodného projektu Social Innovation Relay v oblasti sociálneho podnikania.

Škola má spoluprácu so Slovenskou komorou certifikovaných účtovníkov a môžete si urobiť štátnu skúšku z kancelárskeho písania na počítači a korešpondencie a nájsť si prácu ako účtovník, ktorá je najhladanejšia v rebríčku Moja profesia. Máme spoluprácu s rôznymi firmami a inštitúciami doma a v zahraničí, kde sú zabezpečované praxe pre žiakov. Škola spolupracuje s uvedenými inštitúciami aj pri umiestňovaní na trhu práce absolventov po ukončení štúdia, a preto sa absolventom OA ponúka príležitosť úspešného uplatnenia na trhu práce. S rakúskou firmou LKW Walter Viedeň – škola zabezpečuje žiakom vo firme prax a po skončení štúdia majú možnosť v tejto firme pracovať. Majú zároveň počas štúdia príležitosť bezplatného špecializovaného kurzu nemeckého jazyka.

Naša obchodná akadémia ako jediná na Slovensku zabezpečuje pre žiakov obchodnej akadémie aj medzinárodné certifikáty, ktoré získajú popri hotelovej akadémii - karvingový, baristický a po ukončení štúdia môžu absolventi pracovať nielen v oblasti obchodu a podnikania, ale aj ako úspešní zamestnanci v hotelierstve a gastronómii. Absolventom sa tak rozširuje možnosť uplatnenia a zamestnania a získavajú zároveň odbornosť v dvoch oblastiach.

Úspešní žiaci ako aj dobré meno škôl je vďaka, že o našich absolventov majú záujem zahraničné obchodné spoločnosti a gastronomické zariadenia. Jednou z nich je aj francúzska gastronomická reštaurácia La Cabanon, Golf – Juan, Provence – Alpes – Cote D'Azur France, ktorej majiteľ je absolvent našej školy, ktorý pri stretnutí povedal: „Ďakujem. Vďaka tým dvom školám, ktoré ma pripravili pre život a dali mi vynikajúce vzdelanie, odbornosť, to, čo dnes vyžaduje svet a podnikanie, som sa stal úspešným podnikateľom a majiteľom reštaurácie vo svete. Sú to moje alma mater a môžem ich všetkým len odporučiť.“ (Ivan Demian, Horná Lehota, absolvent školy).

Tak teda vitajte!

POĎAKOVANIE

Predseda kultúrno – športovej komisie a jej členovia ďakujú p. Jozefovi Vrbovskému za skvelú prípravu športového podujatia Krňačkové preteky v Potôčkoch, ktoré sa stretlo s veľmi priaznivými ohlasmi nadšencov nielen vo Valaskej.

Pochvala patrí aj všetkým, ktorí pomáhali pri organizovaní tejto skvelej akcie.

Spojila ich láska k prírode, folklóru a láska k obci Valaská

... k našej obci, ktorá sa len pred pár mesiacmi stala terčom útokov a hanlivých slov. Skupina odhodlaných ľudí dokázala, že opak je pravdou. Že tu žijú slušní a pracovití ľudia, ktorí majú v sebe silu a nádej „pozdvihnúť“, čo tu niekto pochoval. Áno, to sú Martinka a Jožko Vrbovskí, jednoduchí, skromní a mladí manželia, ktorí aj napriek ťažkému životnému osudu dokázali v sebe nájsť silu, odvahu a v spolupráci s ostatnými obetavými ľuďmi zorganizovali 0. ročník podujatia Valaštianske krňačky, pre mladých, ale aj tých skôr narodených, v našej krásnej doline, v lokalite, ako ju my - Valaštania nazývame Potôčky. V malebnej prírode posiatej slnečnými lúčmi sa stretlo 27 súťažiacich družstiev, ktorí predviedli obdivuhodné výkony na krniach, výkony, že niekedy vám pri tej rýchlosti prebehol aj mráz po tele. Ale o tom to je, o sile, vytrvalosti a láske k práci a umeniu. Prebdené noci, dni plné práce sa podpísali pod toto podujatie. Jednoduchosť, pohoda, zábava, dobrý guláš, skvelé varené víno či maškrtky, ktoré sa podávali na kopci a potom v našej známej valaštianskej krčme, ktorá od nepamäti patrila a patrí do historickej kolísky našej obce. Naša krčmička HPÚ, kde sa ako ináč pokračovalo, kde vždy končili valaštianske akcie, tak tomu bolo aj teraz. Ústretový personál, dobrá pravá valaštianska kapustnica s klobásou, slaninou, ktorú nám navaril náš Vladko Molčan a chutné koláče, ktoré napiekli naše Valaštianky. K dobrej nálade celú akciu sprevádzala folklórna skupina Kučeravý javor, ktorá prispela k dobrej nálade a spečatila to, čo je o Valaštanoch široko-ďaleko známe. „Žijete tu ako jedna veľká rodina, s krásnou históriou, zvykmi a tradíciami, **úspešnými ľuďmi, ktorými sa môžete len pyšiť a každý vám môže len závidieť;**“ povedala pani, ktorá ma oslovila, keď som jej ponúkala škvarkovníky a klobásku. Martinka, Jožko a všetci, ktorí pomohli, **za všetkých, ktorí tam boli a videli, môžem povedať „ĎAKUJEME“.** **Dovidenia o rok na 1. ročníku Valaštianskych krňačiek 2018.**

PhDr. Zuzana Kúdelková
poslankyňa OčZ Valaská

FLOORBALL

ZŠ J. Simana Valaská

Okresný florbalový turnaj základných škôl Breznianskeho okresu je rozdelený na súťaž dievčat (hralo sa na Mazorníku) a súťaž chlapcov (hralo sa v Nemeckej).

Naše dievčatá hrali v skupine „A“ a zmerali si sily s domácim družstvom. Hneď na začiatku zápasu prekvapila pohotovou strelou domácu brankárku naša hráčka *Kristína Molčanová* (VIII.A) a strelila gól. Dievčatá tesný výsledok držali zubami-nechtami, ale žiaľ v predposlednej minúte dievčatá z Mazorníka vyrovnali. Zápas sa rozhodoval v lotérii samostatných nájzdov, v ktorých bolo úspešnejšie domáce

družstvo. Náš semifinálový súper bol víťaz skupiny „B“, a to žiačky z Pionierskej 2 Brezno. V polovici zápasu nám, žiaľ, strelili gól. Dievčatá bojovali do poslednej minúty a 2 sekundy pred koncom strelila *Kristína Molčanová* (VIII.A) vyrovnávajúci gól, ale ten, žiaľ, neplatil.

V súboji o 3. miesto sme nastúpili proti žiačkam z Predajnej. Zápas bol vyrovnaný, najprv strelili gól žiačky z Predajnej, ale *Kristína Mol-*

čanovej (VIII.A) sa podarilo vyrovať. Opätovne rozhodovali samostatné nájzdy. Naša brankárka *Paulína Zelenčíková* (VII.A) nás podržala a vďaka rozhodujúcemu samostatnému nájzdu *Martiny Struhárovej* (VIII.B) sme dotiahli tento zápas do úspešného konca a **ob-
sadi**li krásne **3. miesto** z 5. zúčastnených škôl.

Dievčenské družstvo:

horný rad zľava: *Katarína Kureková* - obrana (IX.B), *Martina Struhárová* - útok (VIII.B), *Lucia Kopo-recová* - obrana (VIII.B), *Lucia Pohorelcová* - obra-

na (IX.B)
dolný rad zľava: *Vanesa Bernáthová* - útok (VII.B), *Simona Majchútová* - útok (VIII.B), *Paulína Zelenčíková* - brankárka (VIII.A), *Kristína Molčanová* - útok a kapitán družstva (VIII.A), *Eliška Pišojová* - náhradník (VII.B)

Naši žiaci - chlapci každoročne idú na turnaj s cieľom nie vyhrať, ale zahrať si. Na tento ročník sa prihlásilo 8 škôl. Naša škola bola v skupine „B“, kde si zmerala sily s Čiernym Balogom, Telgártom a Pionierskou 2 Brezno. V skupine „A“ hrala domáca škola Nemecká, Gymnázium J. Chalupku Brezno, Mazorník a Pionierska 4 Brezno.

Valaštania v prvom zápase hrali proti „handelcom“ z Balogu. Zápas bol veľmi vyrovnaný, šance boli na oboch stranách, o zápase rozhodol iba jeden jediný gól. Pomyselná šťastena bola, žiaľ, na strane Čierneho Balogu (nakoniec celkový víťaz turnaja). Do druhého zápasu išli naši chlapci s odhodlaním vyhrať. Chlapci z Telgártu boli ale veľmi dobrý súper. Prvý gól v polovici zápasu strelil *Matúš Oravec* (VII.B), no hneď sa podarilo Telgártu vyrovať. Naši chlapci bojovali ako vedeli. V priebehu 1 minúty strelili 2 góly (autor oboch gólov bol *Matúš Oravec*). Cenný výsledok a skóre 3:1 valaštianski chlapci udržali do konca a vyhrali zápas. V poslednom zápase v skupine nastúpili proti hokejistom z Pionierskej 2 Brezno (nakoniec získali druhé miesto). V tomto zápase platilo, že kto vyhrá, postupuje do semifinále. Prvých 6 minút hrali vyrovnanú partiu, no posledné 4 minúty nás položili na lopatky a prehrali sme 4:0.

Chlapčenské družstvo v zložení: obrana: *Dávid Hučko* (VIII.B), *Šimon Uhrin* (VIII.A), *Michal Podrážka* (VIII.B), útok: *Matúš Oravec* (VII.B), *Tomáš Ďurica* (VII.A), *Michal Košťál* (VII.B), brankár: *Giuseppe Franzoni* (VIII.B), náhradník: *Jakub Dundovič* (VI.A) **obsadilo** na turnaji **6. miesto**.

Touto formou chcem dievčatám aj chlapcom **poďakovať** za reprezentáciu našej školy, obce a zároveň aj seba. Poďakovanie patrí aj obecnému úradu, resp. starostovi obce za materiálne-technické vybavenie na oba turnaje. Dievčatá aj chlapci húževnato ukázali, čo v nich je a mne neostáva povedať nič iné, len že na budúci rok prideme opäť bojovať, zahrať si a ukázať našu hru.

PaedDr. Matúš Magera
tréner a vedúci florbalového krúžku
ZŠ J. Simana Valaská

Ťatliakov skialp výstup

tých najlepších boli aj v tomto ročníku pripravené pekné ceny od chatárov z Bernardína a našich sponzorov.

Na štart sa postavilo 27 súťažiacich, 20 mužov, 7 žien a dokonca aj len 10- ročný Tomáško Náther, ktorý zdolal trasu za úžasných 40 min. a 50 sekúnd. Ako prvý dorazil do cieľa Roman Schwarzbacher s časom 22:59. Len o dve sekundy neskôr to bol Peter Štulrajter a s časom 23:28 Lukáš Kramla. V ženskej kategórii dorazila prvá Janka Pohorelcová s úctyhodným časom 36:17. Neskôr to bola Miška Badinková s časom 37:41 a Júlia Kolesová 42:05.

Účasť bola oproti roku 2015 neporovnateľne vyššia. Či už v radoch účastníkov, ale aj pozorovateľov, z ktorých si mnohí tiež obuli lyže a trasu si vyskúšali nesúťažne. V cieľi čakala na všetkých poctivá domáca

V sobotu 28.01.2017 sa už po druhý raz uskutočnilo na Chvatimechu stretnutie Ťatliakov skialp výstup. Podujatie je organizované pri príležitosti výročia spustenia lanovej dráhy – s ročnou prestávkou pre nedostatok snehu od roku 2015. Všetci zúčastnení majú príležitosť zmerať si sily s našim kopcom, vyskúšať na vlastnej koži, aký je Chvatimech bez lanovky, ale hlavne prežiť deň v krásnom horskom prostredí v spoločnosti skvelých ľudí. Skialp nie je braný ako oficiálna súťaž, i keď čas výstupu aj zjazd je meraný. Trasa je strednej náročnosti, hromadným štartom pri spodnej stanici lanovky sa pokračuje až na úplný vrchol „Kótu“, kde je prejazdová kontrola, rýchle zhadenie pásov a následne zjazd do cieľa – ku chate Bernardín. Pre

kapustnička, čapované pívko, teplý čajík či punč. Vybral si určite každý. Počasie už lepšie ani nemohlo byť – máličko pod nulou, snehu dostatok a na nebi ani obláčika. O zábavu a ozvučenie sa postaral DJ Andy a o správnu atmosféru všetci, ktorí v tento deň nelenili a prišli na kopec. Spoločne sa nám podarilo aspoň na jeden deň oživiť Chvatimech tak, ako sme na to boli zvyknutí z čias jeho najväčšej slávy.

Všetkým účastníkom aj fanúšikom ďakujem. Pevne veríme, že aj o rok nám snehové podmienky dovolia usporiadať túto príjemnú zimnú akciu.

Boris Hlaváč

Hokejový turnaj valaštianskych „amatérov“

Tohoročná zima nám umožnila zorganizovať 7. 1. 2017 hokejový turnaj o amatérskeho majstra Valaskej s medzinárodnou účasťou. Jedno družstvo bolo zo Štiavničky. Za krásneho slnečného počasia a pri teplote -14 stupňov si štyri družstvá zmerali sily, každý s každým, medzi sebou. Odohrali sa kvalitné a vyrovnané zápasy. Po sčítaní gólov a bodov sa amatérskeho majstrom Valaskej stalo družstvo zo Štiavničky, na druhom mieste skončili chlapci bojujúci za Maestro, tretí Old boys a štvrtý vlaňajší víťaz Mladí. Po vianočných sviatkoch nám všetkým dobre padlo takto spáliť zopár kalórií. Touto cestou chceme poďakovať sponzorom - OUI, Potravinám PLUS, Café Maestro a Marekovi Poliakovi, že prispeli pri organizovaní tohto podujatia.

Jaroslav Kocúr

Naše mužstvá pred jarnou časťou ročníka 2016/2017

Družstvo žiakov obe kategórie „prípravka aj starší žiaci“ začali trénovať od 10. januára. Prípravka - trénuje dvakrát do týždňa v stredu a piatok v telocvični pri základnej škole, pod vedením trénera p. Danka. Tréningy sú zamerané hlavne na rozvoj obratnosti, koordinácie a práce s loptou.

Starší žiaci - v tejto kategórii chlapci trénujú v utorok v telocvični a piatok vonku. V telocvični sú tréningy zamerané na rozvoj rýchlosti, obratnosti, výbušnosti. Tréning vonku v teréne je zameraný na kondíciu, vytrvalostný beh a pod. Tu nastala aj zmena na trénerskom poste, kde pre rodinné dôvody odišiel tréner p. Tomka, ktorému chcem touto cestou poďakovať za prácu pri družstve, a novým trénerom sa stal p. Balco Ivan, ktorému chcem popriať veľa futbalových úspechov v tejto ťažkej práci. Naplánované sú tri futbalové turnaje. Prvý bude v kategórii mladší žiaci, ktorý sa už konal 25. februára v telocvični v Nemeckej, kde sa zúčastnilo osem mužstiev. Valaská odohrá zápasy proti Ponikám, Selciam, Brusnu a jeden zápas o celkové umiestnenie. Druhý turnaj je naplánovaný na 12. marca v kategórii prípravka, ktorý sa odohrá buď v Nemeckej alebo Sásovej. A tretí turnaj sa odohrá 19. marca v kategórii starší žiaci v Sásovej. Prvý jarný majstrovský futbalový zápas odohrajú starší žiaci 9.4. 2017 doma s P. Polhorou. Prípravka začne svoje turnajové zápasy hrať od 29.4. 2017.

Muži - mužstvo začalo prípravu na jarnú časť ročníka 2016/2017 10. februára na multifunkčnom ihrisku. Do prípravy sa zapojilo 22 hráčov, z ktorých 7 je v štádiu prestupového vybavovania. „Ja pevne verím, že sa nám podarí týchto hráčov dotiahnuť do úspešného konca a posilnia naše futbalové mužstvo a budú oporami,“ to sú slová predsedu klubu p. Štrbu. Tréningový týždenný cyklus spočíva z dvoch tréningov v stredu, v piatok a prípravným zápasom cez víkend na umelej trávě na Skalici, kde si naše mužstvo postupne zmeria sily s hráčmi Bacúcha, Jakuba, Podkoníc, Nemeckej, Č. Balogu a Beňuša. Prvý majstrovský futbalový zápas odohráme 26. marca doma s Brusnom. Znova hovorí predseda klubu p. Štrba: „Verím, že naše mužstvo podá lepšie výkony ako v jesennej časti, kde sme získali 16 bodov, čo nás celkove zaradilo na 10. priečku v tabuľke a posunieme sa o pár priečok vyššie. Preto by som rád vyzval všetkých priateľov tohto športu, aby sa k nám pripojili a pomohli pri budovaní valaštianskeho futbalu. S vašou podporou to bude určite ľahšie.“ K tejto výzve sa pripájam aj ja.

Danko Ľubo

Športu zdar, futbalu zvlášť!